ΕΤΟΣ Γ' ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙ (ΚΥΠΡΟΥ) 31 ΜΑΪΟΥ 1908 ΑΡΙΘ. 113

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΑΞ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Αἱ ἐπιστολαὶ τῇ Διευθύνσει. ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἀγορὰ Κύκκου ἀριθ. 2. Τιμὴ ἑκάστου φύλλου γρ. 2 Ὑπεύθυνος Ἰδιοκτήτης ΕΦΡΑΙΜ Κ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

Ο ΕΛΛΗΝ ΕΠΟΠΤΗΣ

Ἀνέγνωμέν που ὅτι ὁ Ἕλλην ἐπόπτης τῆς Παιδείας ὑπέβαλε τὴν πρώτην ἔκθεσιν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ του καὶ θεωροῦμεν ἐπιβαλλομένην τὴν δημοσίευσιν αὐτῆς ἵνα καταμάθῃ τὸ Κυπριακὸν Κοινὸν τίνας οὗτος εὗρεν ἐλλείψεις περὶ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν ἀγωγὴν τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ καὶ τίνα προτείνει καὶ συνιστᾷ μέσα πρὸς πλήρωσιν αὐτῶν.

Ἐκτιμῶντες τὴν ἄλλην ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν τοῦ ἀνθρώπου τούτου πάντοτε φρονοῦμεν ὅτι ἐπεζήτησε καὶ ἀνέλαβε κυβερνητικὴν ὑπηρεσίαν πρὸς ἣν ἐφωράθη πάντοτε οὐδεμίαν ἔχων κλίσιν καὶ ροπήν, ἀσχολούμενος δὲ μᾶλλον περὶ ἄλλα γλωσσικά, ἱστορικὰ καὶ ἀρχαιολογικὰ ηὐδοκίμησεν, οὐδεμίαν ὅμως ὑπισχνεῖται ἡ ἐποπτεία του ὠφέλειαν εἰς τὴν λαϊκὴν παίδευσιν, ἀπαιτοῦσαν ἄλλα προσόντα καὶ μάλιστα ἐν ξενοκρατουμένῃ χώρᾳ, ἃ οὐδὲ τοὐλάχιστον οὐδόλως ἐπεδείξατο. Αἱ ἐπισκέψεις του εἰς τὰ ἀνὰ τὴν νῆσον ἑλληνικὰ δημοτικὰ σχολεῖα οὐδόλως διαφέρουσι τῶν τοῦ αἰδεσιμ. ἀρχιεπόπτου κ. Νιοῦχαμ, ἐξ ὧν οὔτε διδάσκαλοι οὔτε μαθηταὶ κερδοῦνται ὠφέλειάν τινα περὶ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν μάθησιν.

Δὲν ἐπεκτείνομεν, ἐν γε τῷ παρόντι, τὰς παρατηρήσεις ἡμῶν ἐπὶ τῆς ἐποπτείας τοῦ Ἕλληνος ἐπόπτου, ἥτις ὁμολογοῦμεν ὅτι παντελῶς ἐματαίωσε τὴν φιλόπατριν πρόθεσιν τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας ἀγωνισαμένης ἐρρωμένως μετὰ τῶν ἐκλογέων αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ διορισμοῦ Ἕλληνος ἀντὶ Ἄγγλου ἐπόπτου.

Ἀντικιτιακὸς μέχρι ὀστέων οὗτος οὐδὲν εἶχε δικαίωμα ἐπὶ τῆς θέσεως ταύτης, διότι ἡ ἀντικιτιακὴ μερὶς οὐ μόνον πεισμόνως ἀπέσχε πάσης ἐνεργείας πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας ἀλλὰ καὶ στενὰς διετήρησε σχέσεις πρὸς τὸν Ἄγγλον ἐπόπτην καὶ ἐνίσχυσε πολλαχῶς τὴν κυβέρνησιν εἰς ἀντίστασιν κατὰ τῶν δικαιοτάτων αἰτημάτων τῶν ἐθνικῶν ἀντιπροσώπων.

Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις, ἐνδοῦσα εἰς τὴν ἄκαμπτον ἐπιμονὴν τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας, ἐπεδίωξεν ἔπειτα τὴν ἀποτυχίαν τῶν προθέσεων ταύτης ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς τοῦ λαοῦ παιδεύσεως, πολὺ φοβούμεθα ὅτι ἐπέτυχε τούτου παντελῶς διὰ τοῦ διορισμοῦ τοῦ νῦν Ἕλληνος ἐπόπτου τῆς παρ' ἑλλὴν τὴν ἄλλην ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν αὐτοῦ. Ἀναμένομεν τὴν δημοσίευσιν τῆς πρώτης ἐκθέσεώς του ἵνα ἴδωμεν κατὰ πόσον εἶναι ὁλοσχερῶς βάσιμοι αἱ δυσμενεῖς ἀλλ' εὐλογώταται ὑπόνοιαι ἡμῶν.

ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΛΑΟΣ

Ἐν ἀγνοίᾳ ὅλως τῆς ἐκθέσεως ταύτης κ. Ἐπόπτου ἐπιχειροῦμεν ὧδε ὅπως ἐκθέσωμεν ἐν γενικωτάταις γραμμαῖς καὶ διὰ βραχέων σκέψεις τινὰς περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀναγκῶν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν.

Ἡ ἀνάλογος πρὸς τοὺς φόρους καὶ δικαία χρηματικὴ χορηγία τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῆς δημοτ. παιδείας εἶναι τὸ πρῶτον αὐτῆς καὶ ἐπιτακτικὸν καθῆκον, ὅπερ παρέλιπε μέχρι τοῦδε κατὰ τρόπον ἀνάρμοστον εἰς πεπολιτισμένην, καὶ εὐρωπαϊκὴν ἔλως διακυβέρνησιν. Ἐν τούτῳ ἡ ἀγγλικὴ διοίκησις ἔλαβε παρὰ τοῦ Κυπρ. λαοῦ τρανότατα μαθήματα φωραθεῖσα πολὺ κατωτέρα τῆς ἐκπολιτιστικῆς αὐτῆς ἀποστολῆς καὶ μεγάλως ὑστερήσασα τῶν ὑπηκόων αὐτῆς.

Ζηλοτύπως ἐχόμενος ὁ λαὸς οὗτος τῆς ἐθνικῆς του παιδείας, κατ' ἐξοχὴν μορφωτικῆς, δὲν ἔχρηζε παρὰ τῆς ἀλλοεθνοῦς καὶ ... κυβερνήσεως εἰμὴ τοῦ ἀναλογοῦντος μέρους ἀπὸ τῶν ἄλλων φόρων ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀγωγῆς τῶν τέκνων του, ἀλλὰ καὶ τὴν στοιχειωδεστάτην ὑποχρέωσιν πάσης πεπολιτισμένης Κυβερνήσεως παρέβη κατὰ τρόπον καὶ εἰς βαθμὸν ἀξιοθρήνητον ἡ ἀγγλικὴ ἐν Κύπρῳ διοίκησις.

Φαίνεται ἐντούτοις ὁ λαὸς οὗτος ὅτι δὲν ἀποκάμνει δαπανῶν καὶ μοχθῶν ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν τέκνων του καὶ ἀπό τινος χρόνου ἤρξατο ἐργαζόμενος πρὸς ἀνέγερσιν σχολικῶν κτιρίων εὐπρεπῶν καὶ προσφόρων δι' ἀγγαρείας, εἰς ἣν διὰ νόμου ὑποχρεοῦται πρὸς κατασκευὴν ὁδῶν, καὶ δι' ἐλπίδος ἔχομεν ὅτι ἐν οὐ μακρῷ χρόνῳ αἱ ἑλληνικαὶ κοινότητες τῆς νήσου ἐξ ἰδίων ὅλως θὰ ἀποκτήσωσι τὰ ἀναγκαῖα ἐκπαιδευτήρια εἰς τὰς αὐξούσας παιδευτικὰς καὶ ὑγιεινὰς ἀξιώσεις τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ

Τὸ διδάσκον προσωπικὸν ὁπωσδήποτε φιλοτίμως καὶ πατριωτικῶς ἐργαζόμενον δὲν ὑστέρησε μεγάλως τῶν προσδοκιῶν τῆς χώρας καὶ τῶν ἀναγκῶν αὐτῆς· ἐντούτοις ἐπέστη ὁ καιρὸς πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ προσωπικοῦ τούτου ἐν τῷ θεαρέστῳ καὶ πατριωτικῷ ἔργῳ του καὶ πρὸς πληρέστερον καὶ ἀρτιώτερον καταρτισμὸν αὐτοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς μεγάλης καὶ ὑψηλῆς ἀποστολῆς του. Εἶναι ἀπαραίτητος ἀνάγκη πρώτων ἡ εὔλογος αὔξησις τῆς μισθοδοσίας του καὶ ἡ προμήθεια ἔλων τῶν μέσων πρὸς τελειοποίησιν του, περὶ ὧν καὶ ἄλλοτε εἴπομεν καὶ προσεχῶς θὰ ἐπαναλάβωμεν.

ΠΡΟΩΡΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΙΣ

Στερούμενοι στατιστικῶν πληροφοριῶν περιοριζόμεθα εἰς τὰς προσωπικὰς ἡμῶν ἐντυπώσεις καὶ τὰς πληροφορίας τῶν διδασκάλων, καθ' ἃς μεγάλως λαττοῦται ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτώντων μαθητῶν εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις τῶν δημοτικῶν σχολείων, ἐνῷ αἱ κατώτεραι βρίθουσι μαθητῶν καὶ ἡ καθόλου φοίτησις παρ' ἡμῖν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν τῶν πεπολιτισμένων χωρῶν. Ἐξαετὴς φοίτησις τῶν παίδων εἰς τὰ σχολεῖα δὲν εἶναι μακρά, φοβούμεθα ὅμως ὅτι δὲν παρέχει αὕτη εἰς τοὺς μαθητὰς τὰ ἀναγκαῖα βιωτικὰ ἐφόδια ἅτινα θὰ ἐφείλκυον τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν γονέων καὶ θὰ ἐκράτουν ἐπὶ πλείονα χρόνον τοὺς παῖδας ἐν τοῖς σχολείοις. Οἵ τε ἀστοὶ καὶ οἱ ἀγρόται τῶν ἐργατικῶν καὶ χειρωνακτικῶν τάξεων σπεύδουσι μετ' ἐπιπόλαιον γραμματισμὸν νὰ ἀποσύρωσι τὰ τέκνα των ἐκ τῶν σχολείων καὶ χρησιμοποιήσωσιν αὐτὰ εἴτε εἰς τὰς ἰδίας ἐργασίας εἴτε εἰς ἄλλα βιοποριστικὰ χειρωνακτικὰ ἔργα. Καὶ ὡς ἔχουσι [illegible] ὀρθῶς καὶ συμφερόντως πράττουσιν οἱ γονεῖς, διότι ἡ περαιτέρω φοίτησις εἰς τὸ σχολεῖον, πλὴν τινων θεωρητικῶν γνώσεων, οὐδὲν πλέον προστίθησιν εἰς τὴν πρακτικὴν μόρφωσιν τοῦ παιδός, εἰμὴ διέτρεχεν οὗτος καὶ τὸν κίνδυνον νὰ περιφρονήσῃ τὴν ἐργασίαν.

ΑΝΑΓΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Ἐὰν ἡ δημοτ. παιδεία ἐξακολουθήσῃ ὡς ἔχει νῦν, θὰ παρασκευάζῃ μόνον ἁπλῶς καὶ στοιχειωδῶς γραμματισμένους ἐργάτας καὶ τεχνίτας μηχανικῶς ἔλως ἐργαζομένους ὅπως ἐδιδάχθησαν παρὰ τῶν ἰδίων τεχνιτῶν καὶ οὐδεμίαν ἕξιν ἐχόντας πρὸς προαγωγὴν καὶ βελτίωσιν τῶν ἔργων αὐτῶν. Τοιαύτη κατάστασις καὶ ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς εἶναι ἐλεθρία εἰς τὸν τόπον.

Ὁ λαὸς τῆς Κύπρου διὰ λόγους ἱστορικοὺς ὑστερεῖ μεγάλως περὶ πᾶσαν βιοτεχνίαν. Ὁ Κύπριος γεωργὸς μετέρχεται τὴν γεωργίαν ὡς οἱ πατέρες καὶ πάπποι του, οἵτινες ἦσαν δουλοπάροικοι ὑπὸ τοὺς Φράγκους καὶ τοὺς Ἐνετούς, πάντα δὲ λόγον εἶχον νὰ μὴ ἐπιδιώκωσι τὸν πλουτισμὸν ὑπὸ τὴν τουρκικὴν τυραννίαν διακινδυνεύοντες οὕτω καὶ τὴν ζωὴν αὐτῶν. Διὰ ταῦτα ἡ γεωργία κατὰ πάντας τοὺς κλάδους αὐτῆς οὐ μόνον στάσιμος παρέμεινεν ἐπὶ ἑπτὰ ἕλους αἰῶνας ἀλλὰ καὶ ὑστέρησε τῶν παλαιτέρων αὐτῶν χρόνων.

Ἐντούτοις ἡ νῆσος εἶναι χώρα κατ' ἐξοχὴν γεωργικὴ καὶ πᾶσα πεπολιτισμένη Κυβέρνησις μεριμνῶσα ὑπὲρ τῆς σχετικῆς εὐημερίας καὶ προόδου αὐτῆς ὤφειλεν ἅπασαν τὴν προσοχὴν καὶ τὴν μέριμναν αὐτῆς νὰ στρέψῃ πρὸς τὴν γεωργίαν καὶ πρὸς τὰς συναφεῖς ταύτῃ βιοτεχνίας. Ἐντούτοις μόλις πρὸ δέκα ἐνιαυτῶν συνέστησε τμῆμα γεωργικόν, οὗτινος τὴν συντήρησιν ἠξίωσεν ἡ κυβέρνησις δι' ἐκτάκτου φορολογίας, παρὰ τοὺς ὑπάρχοντας ἤδη βαρεῖς φόρους, καὶ ἐγένετο γλισχροτάτη περὶ πᾶσαν χρηματικὴν χορηγίαν πρὸς αὐτό. Τὸ γεωργικὸν Τμῆμα ἐν τῷ μέτρῳ τῶν οἰκονομικῶν του πόρων ἔπραξεν ἱκανά, δὲν ἔπραξε δὲ πλείονα καὶ ἕνεκεν τῆς ἐπιμόνου καὶ δυσεκνικήτου συντηρητικότητος τῶν ἀγροτικῶν τάξεων ἐν πάσῃ χώρᾳ.

Τὴν ἀγροτικὴν ἀκαμψίαν πάνυ δυσχερῶς πολεμουμένην παρὰ τῇ καθεστηκυίᾳ ἤδη ἡλικίᾳ, δύναται νὰ ἐξαλείψῃ ἡ θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ ἐν τοῖς δημοτ. σχολείοις διδασκαλία τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς γεωπονίας καὶ ἡ αἰσθητὴ ὡς εἰπεῖν ἐπίδειξις τῶν ἀπὸ τούτων ὑλικῶν ὠφελειῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπέβλεπεν ἡ εἰσήγησις τοῦ πρώην Διευθυντοῦ τῆς Γεωργίας κ. Π. Γενναδίου [illegible] οἱ παρασκευαζόμενοι ἐν τῷ Διδασκαλείῳ του διδάσκαλοι διδάσκωνται καὶ γεωπονικά. Εἰσηκούσθη μὲν ἡ εἰσήγησις του ἐκείνη καὶ εἰσήχθησαν γεωπονικὰ μαθήματα ἐν τῷ προσηρτημένῳ εἰς τὸ Γυμνάσιον Διδασκαλείῳ, οἱ καρποὶ ὅπως αὐτῶν ἐγένοντο πενιχρότατοι, ἕνεκεν τῆς ἀστόχου διαχειρίσεως καὶ ἐποπτείας αὐτοῦ. Οὐ μόνον ἡ δέουσα ἐποπτεία δὲν ἠσκήθη περὶ τὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ ὑπῆρξε περίοδος, καθ' ἣν ὁ διδάσκαλος τῆς γεωπονίας ἐχρησιμοποιεῖτο ἀποκλειστικῶς ὡς κομματικὸς ψηφοθήρας καὶ νεκράκτης ἐν ναοῖς καὶ ἐν τριόδοις, ἐξ οὗ τὰ γεωπονικὰ μαθήματα ἐτέθησαν ἐν ἐσχάτῃ μοίρᾳ ἐξ ἧς ἄθηλον ἂν ἠδυνήθησαν ν' ἀναγάγωσιν αὐτὰ οἱ διάδοχοί του. Τὸ κατάφορτον ἄλλως ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τοῦ δημοτ. σχολείου ἐξ ἄλλων θεωρητικῶν ἔλως μαθημάτων δὲν ἐπιτρέπει χρόνον πρὸς κηπουρικὰς καὶ ἄλλας γεωπονικὰς ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν τῶν ἀνωτέρων τάξεων τῶν Δημ. Σχολείων, οὐδὲν δὲ ὤνησεν ἐν τούτῳ καὶ ὁ ἐξαιρετικὸς ζῆλος ἐνίων διδασκάλων πειραθέντων ὅπως ἱδρύσωσιν ὑποδειγματικοὺς κήπους διὰ τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς κοινότητας, διότι ἀφέθησαν οὗτοι εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν δυνάμεις καὶ τὰ μέσα ἔλως ἀσθενῆ καὶ ἀτελεσφόρητα.

Ἀνάγκη ἔθεν συντονωτέρας θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς διδασκαλίας τῶν γεωργικῶν ἐν τῷ Διδασκαλείῳ καὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ τοῦ ὡρολογίου προγράμματος, καὶ χορηγίας τῶν ἀπαιτουμένων ὑλικῶν μέσων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐν συνεργασίᾳ τῆς κοινότητος καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ Γεωργ. Τμῆμα πρέπει νὰ περιέλθῃ εἰς στενωτάτας σχέσεις πρὸς τοὺς διδασκάλους τῆς νήσου καὶ διατελῶσιν ἀμφότεροι ἐν συννοήσει καὶ συνεργασίᾳ διηνεκεῖ, ὧν τὰς λεπτομερείας δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκθέσωμεν ὧδε τονίζοντες μόνον ὅτι πρέπει ἡ ἐκπαίδευσις τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ μετὰ τῆς ἀνθρωπιστικῆς καὶ ἐθνικῆς νὰ προσλάβῃ καὶ διεύθυνσιν πρακτικὴν ἐπαγγελματικὴν διὰ τῆς ἱδρύσεως σχολῆς ἐπαγγελματικῆς, εἰς ἣν θὰ φοιτῶσιν οἱ ἀπόφοιτοι πλήρων δημοτ. σχολῶν ἢ καὶ οἱ δι' ἀπορίαν ἀποφοιτῶντες ἀπὸ τῆς πέμπτης τάξεως. Αἱ διδασκόμεναι τέχναι ἐν ταῖς ἐπαγγελματικαῖς σχολαῖς θὰ εἶναι αἱ συνηθέστεραι ἐν τῇ νήσῳ καὶ εἰς τὰς γειτονικὰς χώρας τελειοποιούμεναι σὺν τῷ χρόνῳ διὰ τῆς προϊούσης θεωρητικῆς μαθήσεως καὶ πρακτικῆς ἀσκήσεως τῶν μαθητῶν περὶ τὴν χρῆσιν τελειοτέρων ἐν αὐταῖς μηχανημάτων καὶ ἐργαλείων καὶ προσαρμοζόμενοι εἰς [illegible] οὐσίας ἀνάγκας τῶν εἰρημένων χωρῶν.

Πόσον καὶ περὶ τὰς τέχνας ὑστεροῦμεν κατέστησαν δῆλον πρόσφυγες μετανάσται ἀπὸ τῆς γειτονος τουρκικῆς ἐπικρατείας ἰδίᾳ ἀρμένιοι ἐγκαταστάντες παρ' ἡμῖν καὶ μετερχόμενοι διάφορα ἐπαγγέλματα πολλῷ μᾶλλον τῶν ἡμετέρων προηγμένοι.

Δὲν προτιθέμεθα ἐνθάδε νὰ ἐκθέσωμεν τὰς λεπτομερείας τῆς λειτουργίας τῶν σχολῶν τούτων ἀλλὰ νὰ ὑποβάλωμεν μόνον τὴν ἰδέαν καὶ ἐποτρύνωμεν τάς τε κοινότητας καὶ τὴν κυβέρνησιν εἰς πραγμάτωσιν ταύτης.

Κάλλιστα γινώσκει ἡ Κυβέρνησις ὅτι τῶν κοινοτήτων οἱ οἰκονομικοὶ πόροι εἶναι λίαν πενιχροί, πάνυ δὲ βεβαρημέναι αὗται ὑπὸ μυρίων οἰκονομικῶν ὑποχρεώσεων. Ἡ περαιτέρω συμπλήρωσις τῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς παιδεύσεως τοῦ λαοῦ θ' ἀπαιτήσῃ μεγάλας προσθέτους δαπάνας, ἃς θὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ καταβάλωσιν αἱ κοινότητες ἄνευ γενναίας κυβερνητικῆς χορηγίας, ἣν ὀφείλει νὰ παράσχῃ αὕτη ἐὰν θέλῃ νὰ λέγηται καὶ νὰ εἶναι πεπολιτισμένη καὶ ἀναγνωρίζῃ τὰς βαρείας εὐθύνας ἃς ἀνέλαβε πρὸς τὸν Κυπριακὸν λαὸν καὶ τὸν πεπολιτισμένον κόσμον ἀναλαβοῦσα τὴν διοίκησιν τῆς νήσου ἀπὸ χειρῶν τουρκικῶν.

Η ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΠΟΤΥΜΠΑΝΙΖΟΜΕΝΗ

[Συνέχεια ἐκ τῶν προηγουμένων]

'Αληθὴς ἐπέμβασις τῆς Μ. 'Εκκλησίας εἰς τὰ τῆς Κύπρου παρουσιάζεται κατὰ τὸν 12ον αἰῶνα ἐπὶ Πατριάρχου **Λουκᾶ Χρυσοβέργη, τὴν δ' ἐπέμβασιν** ταύτην ὁ συντάκτης τῆς ἐκθέσεως ὀνομάζει **αἰξάσκησιν τοῦ ἀνωτάτου τῆς Μ. 'Εκκλησίας δικαιώματος».** Πρόκειται περὶ τῆς ἐν Κύπρῳ γενομένης καθαιρέσεως τοῦ ἐπισκόπου 'Αμαθοῦντος 'Ιωάννου, ἀκυρωθείσης ὑπὸ τῆς ἐν Κων)πόλει Συνόδου. Τὸ γεγονὸς τοῦτο τῆς τε καθαιρέσεως καὶ ἀκυρώσεως διέσωσεν ἡμῖν ὁ τῶν κανόνων 'Ερμηνευτὴς Βαλσαμών, ἐπαναλαμβάνει δ' αὐτὸ ὁ Φίλιππος Γεωργίου καὶ ὁ Hackett. Κατὰ τὸν Βαλσαμῶνα λοιπὸν ὁ 'Αρχιεπίσκοπος Κύπρου 'Ιωάννης μετὰ συνόδου ἑνδεκα ἐπισκόπων καθῄρεσε τὸν ἐπίσκοπον 'Αμαθοῦντος 'Ιωάννην, ἀλλ' οὗτος— παρὰ τὸν ιϐ'. κανόνα τῆς ἐν 'Αντιοχείᾳ **Συνόδου — ἐποιήσατο ἔκκλησιν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα,** ὅστις παρέπεμψεν αὐτὴν εἰς τὴν **σύγκλητον,** αὕτη δὲ μετὰ τῆς **«παρουσιασθείσης** συνόδου διέγνω ἄκυρον εἶναι τὴν καθαίρεσιν....διὰ τὸ μὴ τὸν 'Αρχιεπίσκοπον ἐπέχειν εἶναι τῆς δωδεκάδος τῶν ἐπισκόπων, ἀλλὰ ταύτῃ τοῦτον συνυπάγεσθαι». Τὸ γεγονὸς εἶναι ἀναντίρρητον· ἀλλὰ [illegible] ὁ Πατριάρχης Κων)πόλεως Δουκᾶς ὁ Χρυσοβέργης ν' ἀκυρώσῃ τὴν καθαίρεσιν; Ὁ τε Φίλιππος Γεωργίου καὶ ὁ Hackett, εἰς οὓς καὶ παραπέμπει ἡ ἔκθεσις, ἀμφιβάλλουσι περὶ τούτου, δι' ὃ καὶ ὁ μὲν πρῶτος λέγει: «Περιττὸν νὰ παρατηρήσωμεν ἐνταῦθα κατὰ πόσον εἶνε δίκαιον ὁ Κων)πόλεως, ἐπὶ τῶν εἰρημένων λόγων βασιζόμενος, ν' ἀκυρώσῃ τὴν ὑπὸ δώδεκα ἐπισκόπων, ἐν οἷς καὶ ὁ 'Αρχιεπίσκοπος, γενομένην καθαίρεσιν» (σελ. 38), ὁ δὲ δεύτερος τάδε: «'Αλλ' ἐὰν τὸ δικαίωμα τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς ἀποφάσεως ἀνῆκεν ἀλλαχοῦ, καὶ οὐχὶ εἰς τὴν 'Εκκλησίαν τῆς Κύπρου, τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐννοίας, ἣν ἕκαστος ἔχει περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ δικαιοδοσίας τῆς 'Εκκλησίας τῆς Κύπρου» (σελ. 55).

'Η γνώμη αὕτη τοῦ Hackett καθ' ἡμᾶς εἶνε ὀρθοτάτη, διότι ὑπάρχουσι πλεῖστοι κανόνες (δ' στ' ιϐ' καὶ ιε' τῆς ἐν 'Αντιοχείᾳ, γ' ε' καὶ ιδ' τῆς ἐν Σαρδικῇ, κθ' τῆς ἐν Καρθαγένῃ καὶ ἄλλοι) ἀφορῶντες εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, οἵτινες ἀναιροῦσιν ἀλλήλους, ἐὰν δὲν ληφθῇ ὑπ' ὄψει ἡ ἀνεξαρτησία ἢ ἐξάρτησις τῆς ἐπιλαμβανομένης τῆς ἐκδικάσεως τῆς ὑποθέσεως ἑνὸς ἐπισκόπου Συνόδου Καὶ οἱ μὲν τῶν κανόνων τούτων (δ' στ' καὶ ιε' τῆς ἐν 'Αντιοχείᾳ) ἀπαγορεύουσιν ἔκκλησιν, ἄλλοι δὲ (γ' ε' καὶ ιδ' τῆς ἐν Σαρδικῇ, κθ' τῆς ἐν Καρθαγένῃ) ἐπιτρέπουσιν ἔκκλητον τῷ ἐπισκόπῳ Ρώμης, ὅστις ἐὰν κρίνῃ καλὸν νὰ ἐξετασθῇ καὶ ἐκ δευτέρου ἡ ὑπόθεσις, γράφει **«τοῖς ἀγχιστεύουσιν, ἤγουν τοῖς ἀγχοῦ καὶ πλησίον οὖσι τῆς ἐπαρχίας,** ἐν ᾗ ὁ καταδικασθεὶς **ἐπίσκοπός ἐστιν»** (Ζωναρᾶς πρϐλ. καὶ ιδ' κανὼν τῆς Σαρδικῆ), οἱ ἀγχιστεύοντες δ' οὗτοι ἐπίσκοποι ὀφείλουσι **«κρίναι τὴν ὑπόθεσιν μετὰ τῶν ἐγχωρίων ἐπισκόπων** καὶ διευλυτῶσαι αὐτὴν» (Βαλσαμών). Κατὰ ταῦτα λοιπόν, καὶ ἐν ᾗ **περιπτώσει ὑποτεθῇ ὅτι** ὁ Κων)πόλεως **εἶχε τὸ δικαίωμα** τῆς ἐκκλήτου (ὡς πρῶτος μετὰ τὸν Ρώμης) ἔδει καὶ πάλιν νὰ **γράψῃ πρὸς τοὺς πλησιοχώρους ἐπισκόπους,** οἵτινες μετὰ τῶν ἐγχωρίων ἐπισκόπων ὤφειλον ν' ἀναθεωρήσωσι τὴν δίκην· οὐδέποτε δ' ὅμως οὐδαμῶς ἐπετρέπετο αὐτῷ ὅπως ἐν Κ)πόλει αὐτὸς μετὰ τῆς Συνόδου καὶ τῆς **συγκλήτου!!** ἀκυρώσῃ τὴν καθαίρεσιν, διότι μόνος «ὁ δήσας καὶ λύειν δύναται» Διὰ τοῦτο γοῦν τὸν ἐπιτιμηθέντα παρ' ἐπισκόπου κληρικὸν καὶ ἀφορισθέντα, οὐ δεῖ παρ' ἑτέρου δεχθῆναι ὡς ἀνεπιτίμητον, εἰ μὴ **παρ' αὐτοῦ λυθῇ τοῦ δεσμήσαντος** (ἔρμην εἰς τὸν στ' κανὼν τῆς ἐν 'Αντιοχ.).

'Αλλὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἐκκλήτου πάντων τῶν ἐπισκόπων οὐδεὶς καὶ ὧν παρέχει οὔτε τῷ Ρώμης, οὔτε τῷ Κων)πόλεως, διὸ καὶ λέγει ὁ Ζωναρᾶς «Οὔτε οὖν τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου ἐστὶν ὁ κανὼν (ὁ ε'. τῆς ἐν Σαρδικῇ, ὃν οἱ Πάπαι ἀπέδιδον τῇ ἐν Νικαίᾳ Συνόδῳ) **οὔτε πάσας τὰς ἐκκλήτους τῶν ἐπισκόπων ἀνατίθησιν αὐτῷ, ἀλλὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῷ.** Ὑπέκειντο δὲ τότε τῇ Ρωμαίων 'Εκκλησίᾳ αἱ δυτικαὶ πᾶσαι σχεδὸν 'Εκκλησίαι, αἱ Μακεδονικαὶ δηλαδὴ αἱ Θετταλικαί, αἱ τοῦ Ἰλλυρικοῦ, αἱ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῆς Πέλοπος, καὶ αἱ τῆς λεγομένης 'Ηπείρου, αἵτινες ὕστερον τῷ Κων)πόλεως ὑπετέθησαν, ὡς ἐκείνῳ λοιπὸν καὶ τὰς ἐκκλήτους αὐτῶν ἀνήκειν». ('Ερμην. εἰς τὸν ε'. κανόνα τῆς ἐν Σαρδικῇ).

'Εκ τῶν ὀλίγων τούτων ἀναντιλέκτως συνάγονται τὰ ἑξῆς:

α'.) Ὅτι ὁ καθαιρεθεὶς 'Επίσκοπος 'Αμαθοῦντος 'Ιωάννης παρὰ τὸν ιϐ' κανόνα τῆς ἐν Λιτιοχείᾳ Συνόδου διακελευόμενον ἀεί τις ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου καθαιρεθεὶς πρεσβύτερος, ἢ διάκονος, ἢ καὶ ἐπίσκοπος ὑπὸ Συνόδου, ἐνοχληθῆναι τολμήσει τὰς βασιλικὰς ἀκοάς... **μηδεμιᾶς συγγνώμης ἀξιοῦσθαι,** μηδὲ χώραν ἀπολογίας ἔχειν, μηδ' ἐλπίδα ἀποκαταστάσεως προσδοκᾶν,» ἐποιήσατο ἔκκλησιν οὐχὶ εἰς τὴν σύνοδον τῆς Κων)πόλεως, ἀλλ' εἰς τὸν αὐτοκράτορα.

[illegible] ἔκκλητον εἰς τὴν **σύγκλητον**, αὕτη δὲ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς συνόδου Κων) πόλεως ἠκύρωσαν τὴν ὑπὸ Συνόδου ἑνδεκα ἐπισκόπων καὶ ἑνὸς ἀρχιεπισκόπου γενομένην καθαίρεσιν.

γ'.) Ὅτι παρανόμως καὶ ἀντικανονικῶς παρίσταντο πολιτικοὶ ἄρχοντες (σύγκλητος) εἰς δίκην ἐπισκόπου.

δ'.) Ὅτι ὁ Πατριάρχης Κων)πόλεως οὐδόλως ἐδικαιοῦτο, καίτοι ἐπεβλήθη αὐτῷ ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς, νὰ δικάσῃ τὴν ὑπόθεσιν καὶ ἀκυρώσῃ τὴν καθαίρεσιν.

ε'.) Ὅτι καὶ ἐν ᾗ περιπτώσει ὑποτεθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς δίκης, ὁ Πατριάρχης Κων)πόλεως οὐδαμῶς ἐδικαιοῦτο νὰ ἐκδικάσῃ τὴν ὑπόθεσιν ἐν Κων)πόλει, ἀλλ' ὤφειλε ν' ἀποστείλῃ ἀντιπροσώπους αὐτοῦ εἰς Κύπρον, οἵτινες μετὰ τῶν ἐγχωρίων ἐπισκόπων θὰ ἀνεθεώρουν τὴν ὑπόθεσιν.

Οὐδαμῶς ἄρα καὶ τὸ γεγονὸς τοῦτο «παρουσιάζει ἀληθῆ ἐξάσκησιν τοῦ ἀνωτάτου τῆς Μ. 'Εκκλησίας δικαιώματος,» ἀλλὰ παρουσιάζει ἁπλούστατα παράνομον καὶ ἀντικανονικὴν ἐπέμβασιν τῆς 'Εκκλησίας Κων)πόλεως εἰς τὰ τῆς 'Εκκλησίας τῆς Κύπρου ἕνεκα ἀνωτέρας πολιτικῆς βίας. 'Αλλ' ἴσως ἐρωτήσῃ τις: διὰ τί δὲν διεμαρτυρήθησαν τότε τὰ λοιπὰ Πατριαρχεῖα κατὰ τῆς τοιαύτης ἐπεμβάσεως; ἀπαντῶμεν ἐν μιᾷ λέξει: Διότι κατατρύχοντο ὑπὸ τῶν Λατίνων.

'Απὸ τοῦ 12—16 αἰῶνος ἡ Κύπρος κατείχετο ὑπὸ τῶν Φράγκων, οἵτινες τοσοῦτῳ ἐπίεσαν θρησκευτικῶς τοὺς ὀρθοδόξους, ὥστε οὐ μόνον πολλὰς ἐκπτώσεις παρατηροῦμεν, ἀλλὰ καὶ ἐντελῆ ὑποδούλωσιν τοῦ 'Ορθοδόξου ἑλληνικοῦ κλήρου εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν 'Εκκλησίαν. Ἐκ τῆς μακραίωνος ταύτης ἱστορίας τῆς Κύπρου ὑπὸ τοὺς Φράγκους, ὁ συντάκτης τῆς ἐκθέσεως προσάγει δύο καὶ μόνα παραδείγματα, ἅτινα, κατ' αὐτὸν, «καταδεικνύουσι τὸ κῦρος τῆς Μ. 'Εκκλησίας». Τίνα δὲ τὰ παραδείγματα ταῦτα; «Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Ἡσαΐας, λέγει, μεταμεληθεὶς ἐπὶ τῇ ἰσοταγῇ αὐτοῦ εἰς τοὺς Λατίνους, εἰς τὴν Μ. 'Εκκλησίαν ἔσπευσεν ὅπως τύχῃ συγγνώμης τῷ 1250, καὶ δύο ἔτη ἀρότερον ἐκεῖ ἔσπευδεν ὁ ἐπίσκοπος Σολέας Λεόντιος φέρων γράμματα τοῦ ἐκδιωχντος ἀρχιεπισκόπου Νεοφύτου πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Γερμανόν»

Γ. Α.

('Ακολουθεῖ)

Ο ΑΙΔΕΣΙΜ. Κ^Σ ΧΑΚΚΕΤ ΠΕΡΙΓΟΥ ΑΡΧΙΕΠ. ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

'Εν τῷ φύλλῳ τῆς 7)20 Μαΐου τοῦ Λονδινείου ἐκκλησιαστικοῦ περιοδικοῦ «Φύλαξ (Guardian) ὁ Βρεττανὸς λόγιος αἰ συγγραφεὺς τῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου αἰδεσιμ. κ Χάκιετ ἀπαντῶν εἰς διατριβὴν τῷ αὐτῷ φύλλῳ δημοσιευθεῖσιν τῇ 8 Μαΐου ν. ἡ. ἔγραψε τάδε:

«'Εν τῷ φύλλῳ τῇ 8 ἰσταμένου ὑπάρχει διατριβὴ περὶ τοῦ ἀρχιεπισκοπ. ζητήματος ἐν Κύπρῳ ἥτις ὑπελογίσθη μᾶλλον ὅπως παραπλανήσῃ τοὺς ἀγνοοῦντας τὰ πραγματικὰ γεγονότα τῆς ὑποθέσεως. 'Επειδὴ τυγχάνω ἐγγύτατα μελετήσας τοῦτο, παρακαλῶ νὰ μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ παράσχω παρατηρήσεις τινὰς πρὸς ἐξήγησιν, μόνον δ' ἔχω σκοπὸν ἵνα παραστήσω τὴν ἀληθῆ θέσιν τῶν ὑποθέσεων. Ἵνα ἐννοήσωσιν οἱ ὑμέτεροι ἀναγνῶσται τὸ ζήτημα ἔσται ἀναγκαία σύντομος περίληψις τῶν πρὸς τοῦτο σχετιζομένων συμβεβηκότων.

'Επὶ τῷ θανάτῳ τῷ 1900, τοῦ τελευταίου 'Αρχιεπισκόπου, Σωφρονίου Β' ἐγένοντο αἱ εἰθισμέναι ἐκλογαὶ τῶν [illegible] ὤφειλον νὰ βοηθήσωσι τὴν τοπικὴν Σύνοδον πρὸς ἐκλογὴν τοῦ διαδόχου του. Οἱ ἀντίζηλοι οὗ χηρεύοντος Θρόνου ἦσαν οἱ ἐπίσκοποι Κιτίου καὶ Κυρηνείας ὁ πρῶτος ἦτο δημοσίᾳ ὑποψήφιος ἐνῷ ὁ δεύτερος ἠνοείτο ὑπὸ τῆς Συνόδου.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν τοῦ συνόλου τῶν ἑξήκοντα ἀντιπροσώπων ἔδειξαν ὅτι τεσσαράκοντα ἓξ ἦσαν ὑπὲρ τοῦ 'Επισκόπου Κιτίου καὶ δεκατέσσαρες μόνον ὑπὲρ τοῦ ἀντιπάλου του. Συμφώνως πρὸς τὸ ἐπικρατῆσαν ἔθος, ὁ πρῶτος ἐπίσκοπος, ἔχων τὴν πλειονοψηφίαν ἔδει νὰ ἀναγορευθῇ Πρόεδρος. Τὰ μέλη ὅμως τῆς Συνόδου ἀπόφασιν ἔχοντα πᾶσῃ θυσίᾳ νὰ κωλύσωσιτὸν διορισμόν, ἠμφισβήτησαν τὴν νομιμότητα τῶν ἐκλογῶν τῶν ὑποστηρικτῶν του καὶ προέτειναν τὴν ἐξέλεγξιν αὐτῶν. 'Εν τούτῳ οἱ τῆς ἄλλης μερίδος, ὑποπτεύοντες τὴν **κοινὴν πίστιν** τῆς προτάσεως, δὲν ἐδέχοντο χωρὶς τῶν ἀπαιτουμένων προφυλάξεων πρὸς ἐξασφάλισιν ἀμεροληπτου ἐξελέγξεις, ἃς ὅμως ἠρνήθησαν. Τούτου ἕνεκεν αὕτη προσέβαλε τὸ κανονικὸν τῆς Συνόδου καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἔρις ἥτις, πρὸς βαθεῖαν θλῖψιν καὶ εἰλικρινῆ λύπην παντὸς φίλου τῆς ἀρχαίας καὶ ἀποστολικῆς ταύτης 'Εκκλησίας, ἐκράτησεν αὐτὴν κατὰ τὰ ὀκτὼ παρελθόντα ἔτη ἐν ταραχῇ.

Τὸ μέγα συλλαλητήριον (φιντασιτικὸν μᾶλλον ἢ πραγματικὸν) ὅπερ ἀναφέρεται ὅτι συνεκροτήθη ἐν Λευκωσίᾳ τῇ 9 Απριλίου ἐκπροσωπεῖ μόνον τὴν γνώμην τῆς Κυρηνειακῆς μερίδος, ἥτις ἀριθμεῖ τὸ τέταρτον (σήμερον οὐδὲ τοῦ 1)7) τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου. Τὸ διαμαρτύρεσθαι κατὰ τῆς «σκανδαλώδους καὶ μονομεροῦς ἐπεμβάσεως τῆς Κυβερνήσεως εἰς τοπικὸν ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα» εἶναι ἄτοπον καὶ δύναται μόνον νὰ παραπλανήσῃ τοὺς ἀγνοοῦντας τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τῆς ὑποθέσεως· ἐνῷ εἶναι σχεδὸν εὔλογον δι' ἐκείνους οἵτινες τῷ 1901 ἐπεκαλέσαντο τὴν βοήθειαν τῆς αὐτῆς Κυβερνήσεως, ἣ; τὴν ἐνέργειαν τώρα ἀποδοκιμάζουσιν, ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν κάθοδον τῶν πατριαρχικῶν ἐξάρχων εἰς τὴν νῆσον τῇ προσκλήσει τῶν ἀντιθέτων αὐτῶν. Αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ οὐδέποτε οὐδ' ἐλαχίστην ἐπεδείξαντο πρόθεσιν ὅπως «ἐπέμβωσιν εἰς τὸ καθαρῶς ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα ἐκλογῆς 'Αρχιεπισκόπου.» 'Η συμπεριφορὰ των ἐν τῷ ἀκανθώδει ἀληθῶς ζητήματι τούτῳ ἐσημειώθη διὰ αὐστηροτάτης ἀμεροληψίας. Εἰς τὸν Κυπριακὸν λαὸν μόνον ἀνήκει ἀπὸ ἀμνημονεύτου συνηθείας καὶ ἀναπαλλοτριώτου δικαιώματος ἡ προνομία τῆς ἐκλογῆς οὗ ἀρχιποιμένος αὐτοῦ Πάνυ ἐρρωμένος καὶ πρυσηκόντως θ' ἀπέκρουε πᾶσαν τοιαύτην ἀδικαιολόγητον ἐπέμβασιν.

Καὶ πολὺ πρότερον ἔτι, τῷ 1902, ἡ Βρεττανικὴ Κυβέρνησις διὰ τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν 'Αποικιῶν ἀνεγνώρισε τὴν ἐλευθερίαν ταύτην. ἀπὸ κατεπεμβάσεως ἐν ἐπισήμῳ ἐπιστολῇ μηνὶ Σεπτεμβρίῳ τοῦ ἔτους, ἐκείνου πρὸς τὸν Μ. 'Αρμοστὴν τῆς Κύπρου, ἐν ᾗ ἐκπεφρασμένως δηλοῦται ὅτι «ἡ μόνη ἐπιθυμία τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἵνα οἱ κάτοικοι τῆς Κύπρου ἀρεθῶσιν ἐλεύθεροι ὅπως ἐκλέξωσι τὸν 'Αρχιεπίσκοπον αὐτῶν καθ' ὃν τρόπον εἶναι εἰθισμένοι ἐκ παλαιτάτων χρόνων».

Οὕτω καταπίπτει ἡ κατηγορία αὕτη. Ἡ κατάληψις καὶ κατοχὴ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ μεγάρου, δι' ἣν παραπονοῦνται, ἐγένοντο πρὸς τὸ συμφέρον τῆς δημοσίας τάξεως, ὅτε οἱ τῆς μερίδος τοῦ Μητροπολίτου Κιτίου ἠπείλησαν νὰ ἐπιτεθῶσι κατ' αὐτοῦ (ἐπετέθησαν καὶ εἰσῆλθον εἰς αὐτὸ) μαθόντες ὅτι οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ἐπισκόπου Κυρηνείας προὐτίθεντο νὰ ἐνθρονίσωσιν αὐτὸν ἐν τῇ χηρευούσῃ 'Αρχιεπισκοπῇ, μετὰ τὴν ἀν[illegible] Οἰκουμ. Πατριάρχου. 'Η Κυβέρνησις, κατέλαβεν αὐτὸ ἁπλῶς ἵνα προλάβῃ διατάραξιν τῆς δημοσίας τάξεως, πιθανὸν αἱματηράν, ἐκβάλοῦσα ὁμοίως ἀμφότερα τὰ μέρη καὶ διακηρύττουσα τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς ὅπως κατέχῃ αὐτὴν μέχρι οὗ διευθετηθῇ τὸ ζήτημα ὁριστικῶς. Τὸ εἰσαχθὲν Νομοσχέδιον εἰς τὸ Νομοθετ. Συμβούλιον διαλαμβάνει μόνον περὶ τῶν ἐκλογῶν τῶν προμνησθέντων γενικῶν λαϊκῶν ἀντιπροσώπων, καὶ οὐδόλως σχετίζεται πρὸς τὴν ἐκλογὴν τοῦ 'Αρχιεπισκόπου.

Πρόκειται νὰ κανονισθῶσιν αἱ ἐκλογαὶ αὗται ἐν τῷ μέλλοντι (τὸ νομοσχέδιον ὡς νόμος παύει ἰσχύον ἅμα τῇ ἐκλογῇ 'Αρχιεπισκόπου ἐφάπαξ καὶ ὑπ' ἀνάγκης γενόμενον) ὥστε νὰ προλαμβάνωνται οἱαδήποτε περαιτέρω ἐπιστάσεις αἵτινες ἠγέρθησαν κατὰ τῆς νομιμότητος αὐτῶν, καὶ ἡ εἰσαγωγὴ του ὁλοσχερῶς ὀφείλεται εἰς τινα αἱρετὰ 'Ορθόδοξα μέλη τοῦ Νομοθετ Συμβουλίου ὑποστηριχθέντα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως μόνον ἐπὶ τῷ σκοπῷ «ἵνα τερματισθῇ ἐν τέλει τὸ ἀτερμάτιστον τοῦτο ζήτημα.»

Jno. Hackett, D. D.

Πλυμούθ 14 Μαΐου 1908.

†

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

Λίτριον κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν τελοῦντες μνημόσυνον δέησιν ἐν τῷ Ι. Ναῷ Ἰριπιώτου ὑπὲρ τοῦ ἐν Κυρίῳ ἀναπαυομένου προσφιλεστάτου συζύγου καὶ πατρὸς ἡμῶν παρακαλοῦμεν τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην αὐτοῦ ἵνα ἑνώσωσι τὰς δεήσεις αὐτῶν μεθ' ἡμῶν.

'Εν Λευκωσίᾳ τῇ 31 Μαΐου 1908.

'Η πενθοῦσα χήρα
καὶ τὰ ὀρφανὰ
ΓΕΩΡΓ. Χ. ΤΑΒΕΡΝΑΡΗ

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

Ὁ ἀλεξανδρεινὸς «**Ταχυδρόμος**» ἐπὶ τῇ ἀφίξει ἐκεῖσε τοῦ πατριαρχικοῦ ἀπεσταλμένου τοῦ Φαναρίου Μ Πρωτοσυγγέλλου κ. Καλλινίκου Γεωργιάδου δημοσιεύει ἄρθρον ὑπὸ τὴν ἄνωθι ἐπιγραφὴν περὶ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος ἡμῶν, κατ' ἔμπνευσιν, ὡς φαίνεται, εὐνόητον.

Φρονεῖ ὅτι οἱ ἐν Κων)πόλει κατενόησαν τὸ ἄτοπον καὶ ὀλέθριον τῆς δράσεως αὐτῶν ἐν τῷ ἀρχιεπισκοπικῷ ζητήματι καὶ ἀπέστειλαν ἤδη πεφωτισμένον καὶ μετριοπαθῆ ἐκπρόσωπον φέροντα κλάδον ἐλαίας ἀνὰ χεῖρας ἵνα εἰλικρινῶς συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου 'Αλεξανδρείας.

Οὐ μόνον ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις πολλὴν ἐξεδήλωσε δυσφορίαν διὰ τὸ διαπραχθὲν τόλμημα τῆς ἐν Φαναρίῳ ἐκλογῆς Προέδρου τῆς Αὐτοκεφάλου 'Εκκλησίας τῆς Κύπρου, οὐ μόνον ἡ 'Ι. Σύνοδος τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος ἐτήρησε χαρακτηριστικὴν σιγὴν εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς ἐν Φαναρίῳ ἐκλογῆς ἀναλύγιζομένη τὸ ἐκθεσμον καὶ ἀσύστατον τῆς πράξεως, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι αὐτοκέφαλοι 'Εκκλησίαι τῆς 'Ορθοδοξίας δὲν ἠξίωσαν ἀπαντήσεως τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ζητοῦντα τὴν ἀμφίβολον ἐμπίδωσιν τῆς τάξεως διὰ τῆς ἀνομίας.

Μεθ' ὅλας τὰς περὶ τοῦ ἐναντίου κυκλοφορούσας φήμας, ἃς ἐτροφοδότει ἡ γόνιμος φαντασία των ἐκθέσμως ἐπὶ ὀκταετίαν ὅλην νεμομένων τὴν 'Αρχιεπισκοπὴν Κύπρου ἡ φωνὴ τῶν ἐν Κων)πόλει ἐπνίγη κατὰ τρόπον ἐπωδύνως τραγικόν.

Πρὸ τῆς καταπλήξεως εἰς ἣν εὑρέθησαν οἱ ἐν Κων)πόλει, μετὰ τὰ ραγδαῖα ἐπελθόντα γεγονότα, οἱ ὀλίγοι τῶν ἐν Φαναρίῳ ὀρθοφρονούντων ἐταλάνισαν μετ' εὐτολμίας τὴν ἀσύνετον καὶ μεγαλομανῆ πολιτείαν τοῦ ἀνωτάτου 'Εκκλησιαστικοῦ "Αρχοντος, ὅστις πρὸ παντὸς διαβήματος ὤφειλε νὰ ἐξασφαλίσῃ πρῶτον τὴν παρὰ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως ἐνίσχυσιν τῶν πατριαρχείων, ἵνα μὴ ὑφίστανται νῦν τὰ ραπίσματα τοὺς εὐτελισμοὺς καὶ τὰς ταπεινώσεις, οἵτινες καθάπτονται τοῦ γοήτρου καὶ τῆς τιμῆς τοῦ "Εθνους.

Τὸ νομοσχέδιον ὅπερ παρουσιάζουσι σκοπίμως; ὡς ὀλέθριον καὶ ἀντεθνικὸν πρὸς κοινὴν παραπλάνησιν οἱ κατὰ συνθήκην αὐτεπάγγελτοι συνήγοροι τῶν κινδυνευόντων δήθεν τῆς Πατρίδος θεσμῶν, σὺν τοῖς δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς χαρακτηρίζεται ὑπὸ φωνασκούντων. Τὸ Νομοσχέδιον ἀποτελεῖ ἁπλούστατα ζήτημα τοπικὸν δημοσίας τάξεως, προτιθέμενον νὰ ἐμπεδώσῃ τὰς προνομίας καὶ τοὺς παραβιασθέντας θεσμοὺς τῆς αὐτοκεφάλου 'Εκκλησίας.

Διὰ νόμων τοιούτων, ψηφισθέντων ὑπὸ τῆς Πολιτείας διέπονται ἅπασαι αἱ ἐλεύθεροι αὐτοκέφαλοι 'Εκκλησίαι τῆς 'Ορθοδοξίας.

Διὰ τῶν νόμων τούτων ὑπὸ τῆς ἐθνοσυνελεύσεως τοῦ 1862 καὶ ἐπικυρωθέντων ὑπὸ τῆς Ὑψ. Πύλης, διέπονται καὶ αἱ τύχαι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, οἱ νηφαλιώτεροι οὐδένα θὰ εἶχον διαταγμὸν νὰ μὴ πέμψωσιν εἰς Κύπρον τοὺς τρεῖς ἐπιζητουμένους ἱεράρχας ὅπως ὑποβοηθήσωσι τὸ ἔργον τοῦ λαοῦ πρὸς ἀνάδειξιν κανονικοῦ καὶ νομίμου ἀρχιεπισκόπου, νὰ κληρωθοτηθῇ οὕτω ἡ εἰρήνη, ἥτις ὡς μὴ ὤφειλεν ἐφυγαδεύθη ἀπὸ ὀκταετίας ἐκ τῆς ἀτυχοῦς νήσου.

Τὸ Φανάριον διϊδὸν τέλος; ὅτι τὰ πράγματα χωροῦσιν ἀδηρίτως καὶ ἐξελίσσονται φυσικῶς κατὰ τὰς ἀπαιτή-

ΣΤΗΝ ΧΡΥΣΗ ΜΑΣ ΝΕΟΛΑΙΑ

Ἀφιεροῦται τῷ ἐνθουσιώδει γυμναστῇ κ. Χ. Νικολαΐδῃ.

Στῆς Σημαίας σου τὸν ἴσκιον, ὦ χρυσῆ μου Νεολαία,
Σᾶν τὸν Ἱερό μας Λόχο παρετάχθης 'στὴν γραμμὴ
Καὶ παρήλαυνες κρατῶντας τὴν γαλάζια σου Σημαία
Κι' ἐχειροκροτοῦσαν ὅλοι τοῦ κορμιοῦ σου τὴν ὁρμή ;

Τὰ τραγούδια τῶν Κλεφτῶν μας ἐμπνευσμένη κελαδοῦσες
Κι' ἔπαιζες χειροπιασμένη τοῦ Ζαλόγκου τὸν χορὸ
Καὶ τριγύρω τοῦ Λαβάρου σᾶν Σουλιώτισσα πηδοῦσες
Κι' ἐκαμάρωνεν ὁ κόσμος τέτοιο σύμπλεγμα λαμπρό ;

Τὸ λεβέντικο κορμί σου ποῦ σκορποῦσε τόση χάρι
Πότε λύγιζε σᾶν φεῖδι μ' εὐστροφία περισση
Πότε πάλιν ἐκινεῖτο σᾶν περήφανο λιοντάρι
Καὶ κατέθελγε τὸ πλῆθος, ὦ Νεότης μου χρυσῆ ;

Κι' ἐγὼ μ' ὄνειρα κι' ἐλπίδες καὶ χαμόγελο 'στὸ στόμα
Ἐψιθύριζα κυττῶντας τόση χάρι κι' ὠμορφιά :
Ἂν ἀσκῆς καὶ τὴν ψυχή σου σᾶν ἀσκεῖς τ' ἀγνό σου σῶμα
Πολὺ γρήγορα θὰ διώξῃς τῆς σκλαβιᾶς τὴν συννεφιά ?

Κι' ὅπως 'στὴ Δι ε λ κ υ σ τ ί ν δ α μὲ τ' ἀνδρεῖο τράβηγμά σου
Κατεκόπη τὸ σχοινί σου κι' ἐκυλίσθης εἰς τὴν γῆ
Ἔτσι θὰ κοποῦν μιὰ μέρα καὶ τὰ μαῦρα τὰ δεσμά σου
Καὶ 'στὴν Κύπρον μας θὰ φέρῃς γαλανόλευκην αὐγή ?

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΕΡΔΙΟΣ

σεις τῆς λογικῆς καὶ τοῦ Νόμου, συναισθανόμενον δὲ ὅτι ἡ ἐπὶ πλέον παράτασις τῆς ἀκατανοήτου στάσεως αὐτοῦ διὰ προσθήκης νέων σφαλμάτων θὰ ἐξέθετεν ἐπὶ μᾶλλον τὴν ὑπόληψιν αὐτοῦ καὶ θ' ἀνελάμβανε ἀμέριστον τὴν εὐθύνην δι' οἱανδήποτε λυπηρὰν διχοστασίαν, ἀπεφάσισε γενναιοφρόνως νὰ ὑποχωρήσῃ κανονικῶς καθ' ὅλην τὴν γραμμήν.

Ὁ πρώην Κυρηνείας θὰ πιεσθῇ νὰ παραιτηθῇ ἀφοῦ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν δύναται νὰ παραμείνῃ Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ λαὸς θὰ κληθῇ κατὰ τὰνέκαθεν εἰθισμένα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Κιτίου.

Ὁ Ἀγχιάλου θὰ καθήσῃ εἰς τὸ ἐδώλιον τοῦ κατηγορουμένου διὰ τὰς ἁμαρτίας καὶ ἀτασθαλίας αὐτοῦ, ἐκθέσαντος δωρεὰν τὴν Μ. Ἐκκλησίαν. Οἱ Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς θὰ σπεύσωσι ν' ἀναγνωρίσωσι τὸν ἐκλεκτὸν τοῦ λαοῦ καὶ οὕτω οὐ μόνον κληροδοτεῖται ἡ εἰρήνη εἰς τὴν Κύπρον, ἀλλὰ ἐμπεδοῦται καὶ ἡ πρὸς στιγμὴν ἀπειληθεῖσα διατάραξις τῆς ἀλληλεγγύης τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν.

Οὕτως ὁ ἐν Αἰγύπτῳ ἑλληνισμὸς δύναται νὰ ὑπερηφανεύηται ὅτι ἡ ἀνωτάτη αὐτοῦ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ, ἀγωνισθεῖσα ἐν τῷ μέσῳ μυρίων πικριῶν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαίου, δικαίου ἱστορικοῦ, κανονικοῦ, λογικοῦ, ἐθνικοῦ, βλέπει σήμερον πλήρη τὸν θρίαμβον τῶν εὐγενῶν ἀγώνων. ἀγώνων τάξεως καὶ εὐνομίας καὶ ἡμερώσεως καὶ τιμῆς ἐθνικῆς.

ΑΔΙΚΟΣ ΕΠΙΘΕΣΙΣ

Ἐν διατριβῇ δημοσιευθείσῃ ἐν τῇ φίλῃ «Σαλαμῖνι» ἐκ Καρπασίας τῆς π. ἑβδομάδος ἀποτελεῖ ἀδικωτάτην ἐπίθεσιν κατὰ τῆ. πολιτείας τοῦ βουλευτοῦ Λάρνακος—Ἀρμοχώστου κ. Εὐαγγ. χ'' Ἰωάννου ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ ζητήματι ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὑπεστήριξεν οὗτος τὴν κατασκευὴν τῆς σιδηρόδ. γραμμῆς Λάρνακος διὰ Ἰδαλίου καὶ οὐχὶ δι'' Ἀγκαστίνας. Νομίζομεν ὅτι πρῶτοι ἡμεῖς καὶ πρὸ τῆς Κυβερνήσεως αὐτῆς ἔτι ὑπεδείξαμεν καὶ ὑπεστηρίξαμεν τὴν γραμμὴν ταύτην ἐν καιρῷ δὲ προσηγάγομεν καὶ πάντα ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης τὰ ἐπιχειρήματα. Ὁ διατριβογράφος φαίνεται ἐμφορούμενος ἰσχυροῦ τοπικιστικοῦ πνεύματος, διότι κατηγγέλλει τὸν κ. χ'' Ἰωάννου ὅτι χάριν τῆς Λάρνακος παρεῖδε τὰ συμφέροντα τῆς Ἀμμοχώστου, ἥτις ἐπίσης ἐξέλεξεν αὐτὸν ἀντιπρόσωπόν της καὶ ἐπεκτείνει μάλιστα τὸν πόλεμον τρύτον γενόμενον δῆθεν καὶ κατὰ τῆς Καρπασίας, ὅπου ἠδύνατο νὰ ἐπεκταθῇ ἡ σιδηροδρομικὴ διακλάδωσις Λευκωνίκου—Τρικώμου μέχρι Αἰγιαλούσης καὶ οἱ Καρπασῖται θὰ μετέβαινον δι' Ἀγκαστίνας εἰς Λάρνακα.

Ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ χαρακτηρίσωμεν τὰς αἰτιάσεις ταύτας ὡς οὐχὶ σοβαρὰς καὶ σκοπούσας μόνον ὅπως διεγείρωσι τοὺς Καρπασίτας κατὰ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτῶν κ. χ'' Ἰωάννου ὅστις ἐξεπλήρωσεν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εὐσυνειδήτως τὸ καθῆκον του ἐπιδιώξας καὶ ἐπιτυχὼν τῶν ψήφων ἁπάντων τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ τόπου Ἑλλήνων καὶ Μωαμεθανῶν, διότι σημειωτέον ὅτι μόνον τὸ ψήφισμα τοῦ κ. χ'' Ἰωάννου συνεκέντρωσε παμψηφίαν.

Οἱ Καρπασῖται ὅσοι θὰ μετέβαινον εἰς Λάρνακα δι' Ἀγκαστίνας ἐπίσης εὐχερῶς θὰ μεταβαίνωσι καὶ διὰ Λευκωσίας—Ἰδαλίου βραδύνοντες μίαν μόνον ὥραν ἀλλὰ διερχόμενοι διὰ τόπων γραφικωτάτων τῆς Ἰδαλίας.

Οἱ γράφοντες περὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων ἀνάγκη νὰ ἔχωσι πρῶτα τὰ γενικὰ τῆς νήσου συμφέροντα καὶ μηδέποτε νὰ θυσιάζωσι ταῦτα εἰς συμφέροντα τοπικά. Ἡ πεδιὰς τῆς Μεσαορίας καὶ οἱ συνοικισμοὶ ἐν αὐτῇ ἐξυπηρετοῦνται ἤδη ἐπορκῶς διὰ τοῦ σιδηροδρόμου καὶ προσεχῶς καὶ οἱ ἀπώτεροι τῆς γραμμῆς συνοικισμοὶ θὰ δυνηθῶσι νὰ ἐπωφεληθῶσι τὴν λειτουργοῦσαν γραμμὴν, ἐνῷ ὁ δι' Ἰδαλίας θὰ ἐξυπηρετήσῃ τμήματα τῆς νήσου νέα διόμενα ταχείας συγκοινωνίας πρὸς τὴν θάλασσαν πρὸς καλλιέργειαν καὶ παραγωγὴν προϊόντων, προωρισμένων νὰ εἰσάγωσι ἐξ Αἰγύπτου μέγα ποσὸν χρυσίου.

Τὴν πολιτείαν τῶν ἐθνικῶν ἀντιπροσώπων ἁπάντων θεωροῦμεν ἀνταποκρινομένην πλήρεστατα εἰς τοὺς πόθους καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ καὶ ἐξυπηρετήσασαν μέχρι τοῦδε θαυμασίως τὰ γενικὰ συμφέροντα τῆς χώρας, δὲν πρέπει δὲ χάριν προσωπικῶν ἀντιπαθειῶν νὰ δημιουργῶνται ἔριδες καὶ διχόνοιαι καὶ διαπράττωνται ἀδικήματα.

ΣΙΔΗΡΑΙ ΔΟΚΟΙ

διαφόρου μεγέθους καὶ πλάτους ἔφθασαν καὶ πωλοῦνται εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κ. *Κ. Σαββίδου* ἀντὶ τιμῶν συγκαταβατικῶν

Η ΘΕΣΙΣ
ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΥ

Ἐν τῷ προλαβόντι φύλλῳ ἠγγείλαμεν ὅτι αἱ ἐγκύκλιοι θὰ ἐξεδίδοντο πιθανώτατα τῷ π. Σαββάτῳ ἢ τῇ π. Δευτέρᾳ, ἀλλ' ἀνεστάλη ἡ ἔκδοσις αὐτῶν, ἕνεκα τῆς ἀφίξεως τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλου τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου ὡς ἀπεσταλμένου παρὰ τῷ Μ. Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας.

Ἡ Α. Μακαριότης, ὡς γνωστὸν, ἐτήρησε πάντοτε κοσμιωτάτην καὶ εὐπρεπεστάτην στάσιν ἔναντι τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου, ἐνῷ οὗτος ἐγένετο ἄγροικος καὶ αὐθάδης, καὶ ἠθέλησε νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἐπίσημον ἀποδοχὴν τῆς συγκροτήσεως Ἐπισκοπικῆς Συνόδου μέχρι τῆς συναντήσεως μετὰ τοῦ πατριαρχικοῦ ἀπεσταλμένου, ἐπανελήφθη δὲ τηλεγραφικῶς ἡ διαβεβαίωσις ὅτι τὸ ζήτημα θὰ χωρήσῃ κατ' εὐχήν.

Ὀφείλομεν νὰ διαβεβαιώσωμεν τὸ Κυπριακὸν Κοινὸν ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει ὑπόνοια περὶ τῆς αἰσίας λύσεως τοῦ ζητήματος, ἥτις ἔσται λίαν προσεχὴς καὶ ὁ θρίαμβος τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀληθείας θὰ συντελεσθῇ ἀσφαλῶς καὶ πανηγυρικῶς.

Ὁ Ἰωακεὶμ Γ', θρασὺς καὶ τραχὺς ἐν τῇ παραφορᾷ του μεταβάλλεται εἰς ἔρποντα ἱκέτην βλέπων ἤδη τὸν κίνδυνον τῆς ἐκθρονίσεώς του καὶ πειρᾶται δι' οἱασδήποτε ταπεινώσεως νὰ κρατηθῇ ἐπ' αὐτοῦ.

Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ἀπέρχεται εἰς Βηρυτὸν νὰ παρακαλέσῃ (!) τὸν ἐμβάτην Ἀντιοχείας νὰ μὴ ἀποστείλῃ ἀρχιερεῖς (!!). Ἐκ Βηρυτοῦ θὰ κατέλθῃ ἐνταῦθα πρὸς συνέντευξιν μετὰ τοῦ Ἁγ. Κιτίου, καὶ ἐντεῦθεν θ' ἀπέλθῃ εἰς Ἱεροσόλυμα.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ
ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ

Τῇ π. Πέμπτῃ, 29 Μαΐου, ἐπετείῳ τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῷ 1453 τὸ Κατάστημα τοῦ Ἀναγνωστηρίου «Ἀγάπη τοῦ Λαοῦ» καὶ τὸ Γυμναστήριον «Τὰ Παγκύπρια» διεκοσμήθησαν πενθίμως καὶ ὕψωσαν μεσιστίους τὰς σημαίας μετὰ πενθίμων σημάτων. Τῇ πρωταβουλίᾳ ἀμφοτέρων τῶν ἐθνικῶν τούτων σωματείων τῇ ἑσπέρᾳ ἐτελέσθη ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Παρθεναγωγείου πάνδημον πολιτικὸν μνημόσυνον καθ' ὃ ὁ κ. **Ν. Καλᾶνος** εἶπε περὶ τῆς *ἐθνικῆς σημασίας τῆς ἡρωϊκῆς ἀμύνης καὶ πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως*, ὁ γνώριμος δὲ καὶ δόκιμος ποιητὴς κ. **Ι. Περβόλος** ἀπήγγειλεν ἐνθουσιωδες ποίημα «*Οἱ Πόθοι τῆς Κύπρου*» καταχειροκροτηθείς. Ἡ Ἑλληνικὴ φιλαρμονικὴ «**Ἀπόλλων**» ἐπαιάνισε κατὰ τὰ διαλείμματα πενθίμους καὶ θουρίους συνθέσεις μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. **Ἰωάν. Οἰκονομάκου.**

ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ τοῦ ὁ κ. **Ἰ. Ψυλλίδης** μετέφερεν ἐν τῇ ἀγορᾷ Κύκκου ἐναντι τοῦ Τυπογραφείου «Λευκωσία» καὶ παραπλεύρως τοῦ Βιβλιοπωλείου τοῦ κ. Κ. Γ. Ρώσσου.

ΜΙΚΡΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ συνεδριάσαν τῇ π. Τετάρτῃ καὶ χθὲς ἀπέρριψε τὰς ἐνστάσεις ἐπὶ τῶν κατανεμηθέντων σχολικῶν τελῶν Λευκωσίας καὶ ὁ Ἀρχιγραμματεὺς ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐπικυρώσῃ τὰ κατανεμηθέντα τέλη ὑπὸ τῆς νομίμου Ἐπιτροπείας τῷ 1905—6 καὶ 1906—7 καὶ ἂν τὸ Δικαστήριον θεωρήσῃ παράνομον τὴν ἀπόφασιν, ἡ Κυβέρνησις θὰ σκεφθῇ πῶς νὰ ἐξοικονομήσῃ τὸ ποσόν.

***

ΣΠΕΙΡΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ. Ὅταν σωφρονίσωσι πολὺ θὰ μεταμεληθῶσιν οἱ διὰ τῆς ψήφου των ἐπὶ βλάβῃ τῆς νήσου ἐν πᾶσιν ὑποστηρίζοντες ἀνθρώπους ὧν ἡ πολιτεία ἐγένετο πάντοτε ἐπιζημιωτάτη εἰς τὴν χώραν.

Τῷ π. Σαββάτῳ ἐν συνεδρίᾳ τοῦ Δημοτ. Συμβουλίου ὁ Μωαμεθανὸς Δήμαρχος προκειμένου περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Δημαρχείου Λευκωσίας μετὰ πολλῆς ἀμεροληψίας ἀνέφερεν ὅτι μωαμεθανός τις ὑπάλληλος θεωρεῖται ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας ὡς μὴ ἐκπληρῶν τὰ καθήκοντά του καὶ ἠρώτησε τὸ Συμβούλιον ἂν ἦτο διατεθειμένον ν' ἀπολύσῃ αὐτόν· οἱ ἀντικιτικοὶ σύμβουλοι, δι' οὓς αὐτοὶ γνωρίζουσι λόγους, προέτειναν τὴν ἐπὶ ἕνα μῆνα δοκιμασίαν αὐτοῦ, ἐνῷ ὑπηρετεῖ ἤδη περὶ τοὺς 14 ἐνιαυτούς.

Προκειμένου δὲ περὶ τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Δημαρχείου, φιλόπονος καὶ φιλότιμος ἐπιστήμων ἰατρὸς συνδυάζων καὶ ἐμπειρίαν μακρὰν εἶχεν ὑποβάλει αἴτησιν ὅπως ἀναλάβῃ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ δύο λιρῶν, ἐκτελεῖ δὲ ταύτην ἀπό τινων ἐτῶν μωαμεθανός τις πρώην ζαπτιὲς ἀντὶ 1½ λ. κατὰ μῆνα καὶ μεριμνᾷ μᾶλλον περὶ τοῦ ποιμνίου, ὅπερ καθ' ἑκάστην βλέπουσιν οἱ Λευκωσιᾶται νὰ ὁδηγῇ. Ὁ Μωαμεθανὸς Δήμαρχος ἐντεῦτοις ἐφαίνετο διατεθειμένος νὰ δεχθῇ τὴν τόσον ἀνέλπιστον ἀντικατάστασιν, ἀλλ' οἱ παρακαθήμενοι τῶν ἀντικιτικῶν συμβούλων ἀπέκρουσαν τὴν αἴτησιν καὶ προὐτίμησαν τὸν ἐν λόγῳ μωαμεθανὸν ἐν ὑπηρεσίᾳ οὕτω σημαντικῇ διὰ τὴν ὑγιεινὴν τῆς πόλεως.

Ἡ πολιτεία αὕτη ἀκατανόητος εἰς τοὺς ἀγνοοῦντας τὰ καθ' ἡμᾶς εἶναι εὐεξήγητο, εἰς ἡμᾶς· ἡ δημαρχειακὴ ὑπηρεσία δὲν πρέπει νὰ βελτιωθῇ ἵνα μὴ διὰ τῆς εὐαρέστου ἀντιθέσεως καταδειχθῇ καὶ εἰς τοὺς τυφλώττοντας ἡ αἰσχροτάτη διαχείρισις τοῦ Δήμου Λευκωσίας ὑπὸ τοῦ προκατόχου θερσιτικοῦ παρασίτου.

***

ΑΙ ΑΡΔΕΥΤΙΚΑΙ ΔΕΞΑΜΕΝΑΙ. Ἕνεκα τῶν γενομένων παραστάσεων ἐν τῷ Νομοθετικῷ διωρίσθη ἐπιτροπεία ἐκ τῶν κ. κ Οὐίλλιάμσον, ἐπάρχ ἰατροῦ Λάρνακος, Πόβιλ, ἀρχιδασονόμου, Νίκολς, ἀρχιμηχανικοῦ, Λούη Ε. Λοΐζου, Εὐαγγ χ'' Ἰωάννου, Μ. Γ. Νικολάδου, Χαμῆ ἐφ. βουλευτῶν, Α. Μαυρογορδάτου καὶ Μ. Ζαρίφη κυβερνητ. ὑπαλλήλων πρὸς μελέτην τῆς λυσιτελοῦς ἢ μὴ λειτουργίας τῶν ἐν Μεσσαρέᾳ δεξαμενῶν καὶ περὶ τῆς βλάβης αὐτῶν ἐπὶ τὴν δημοσίαν ὑγείαν τῶν περιοίκων, καὶ ὑποβάλῃ τὸ πόρισμα τῶν ἐπιτοπίων ἐρευνῶν αὐτῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

***

Ο ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ ἐν Βαρωσίοις θὰ πανηγυρισθῇ ἐφέτος μετ' ἐξαιρετικῆς ζωηρότητος καὶ λαμπρότητος. Ἡ διοργανωτικὴ Ἐπιτροπεία μετεκαλέσατο ἐπὶ τούτῳ τὴν Μουσικὴν Ὀρχήστραν ἐκ Λευκωσίας καὶ καθώρισε διάφορα ἀγωνίσματα μετὰ δώρων. Σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ προσεχεῖ Δευτέρᾳ θὰ λειτουργῶσιν ἔκτακτοι ἁμαξοστοιχίαι ἀντὶ δύο σελλινίων κατ' ἄτομον ἐνήλικον μετ' ἐπιστροφῆς.

***

ΚΑΚΟΥΡΓΙΟΔΙΚΕΙΟΝ. Τῇ ἑβδομάδι ταύτῃ συνεδριάσαν τὸ Κακουργιοδικεῖον ἐν Λευκωσίᾳ δύο μόνον ἐν τῷ πινακίῳ του κατηγορίας ἐξεδίκασαν, ὧν ἡ πρώτη ἐπὶ ἀποπείρᾳ φόνου ἀπερρίφθη· ἡ δευτέρα δὲ ἐπὶ κλεπταποδοχῇ εἰς ἐνὸς ἔτους φυλάκισιν.

***

ΓΑΜΟΙ. Αὔριον εὐλογηθήσονται ἐν τῷ Ἱ. ναῷ τῆς Ἁγ. Ζώνης ἐν Βαρωσίοις οἱ γάμοι τοῦ κ. **Κ. Λοΐζου** μετὰ τῆς Δος **Μαρίας Κ. Σολομωνίδου.**

***

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ. Ὁ κ. **Ἁγ. Ἐπαινετὸς** Σταθμάρχης Ἀγκαστίνας ἐμνηστεύσατο τὴν καλλίστην δεσποσύνην **Μαρίαν Μαρκίδου** τῇ π. Δευτέρᾳ.

***

Η «ΤΑΒΕΡΝΑ» τοῦ Οὐραγκουτάγκου βρίθει σάλου πάσης μωρίας, ψεύδους καὶ ἀνατσυντίας μετὰ παχυλοτάτης ἀμαθίας ἰδία περὶ τῶν τοῦ Γυμνασίου εἰς ἃ θὰ ἀσχοληθῶμεν ἐν τῷ προσεχεῖ φύλλῳ ἐλλείψει χώρου ἐν τῷ παρόντι.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ

Αὔριον τῇ 4½ μ. μ. γενήσονται αἱ ἐξετάσεις τῶν μαθητριῶν τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικοῦ Κοινοτικοῦ Παρθεναγωγείου εἰς τὴν γυμναστικὴν ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς Ἁγ. Ἰωάννου.

Ἡ εἴσοδος ἐπιτρέπεται μόνον εἰς τοὺς γονεῖς καὶ κηδεμόνας καὶ ἀδελφοὺς μετ' ἄλλων στενῶν συγγενῶν τῶν μαθητριῶν χάριν τῆς ἐπιβεβλημένης σεμνότητος εἰς τὰς Ἑλληνίδας κόρας.

Ἐν Λευκωσίᾳ τῇ 31 Μαΐου 1908.

(Ἐκ τῆς Ἐπιτροπείας).

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Γνωστὸν γίνεται πᾶσι τοῖς ἐπισκεπτομένοις τὰ θειοῦχα ὕδατα Καλοπαναγιώτου, ὅτι ὀφείλουσι νὰ συνοδεύωνται ὑπὸ πιστοποιητικοῦ ἐπιστήμονος ἰατροῦ, εἰ δ' ἄλλως, ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποβάλλωνται εἰς ἰατρικὴν ἐξέταξιν ὑπὸ τοῦ ἀγροτικοῦ ἰατροῦ κ. Χ. Τερεζοπούλλου. Ὅστις ἤθελε παραμελήσῃ νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τοὺς ἄνω ὅρους, δὲν θὰ γένηται δεκτὸς πρὸς διαμονὴν ἐν τῇ κώμῃ ἡμῶν.

Ἐν Καλοπαναγιώτῃ τῇ 21)3)6)08

Ὁ Μουχτάρης
Μιχαὴλ Λ. Καζαμίας.

Χωριτικὴ Ἐπιτροπεία
Χριστόδουλος χ: Πιερῆ
Νικόλ. Α. Παπαδούρης
Γεώργ. Ι. χ: Σῦννος.

Ὁ ὑποφαινόμενος λαμβάνω τὴν τιμὴν ὅπως καταστήσω γνωστὸν πρὸς τὸ ἀξιότιμον κοινὸν ὅτι εἰς τὸ νέον ξυλεμπορικόν μου κατάστημα τὸ νεόγνεον παρὰ τὴν ὁδὸν «Ἀσμᾶ Ἀλτῆ» ἀντικρυ τοῦ Ὀθωμανικοῦ Ξενοδοχείου πωλοῦνται ὅλα τὰ ἐκ τῆς Ἀνατολῆς ἐξαγόμενα εἴδη ξυλείας καὶ ἐδωδίμων πρώτης ποιότητος εἰς τιμὰς λίαν συγκαταβατικὰς καὶ ἀνεπιδέκτους συναγωνισμοῦ.

Ἐν Λευκωσίᾳ τῇ 22 Μαΐου 1908

Διατελῶ μεθ' ὑπολήψεως
Σάββας Χ. Μιχαηλίδης.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ "ΤΡΟΟΔΟΣ,,
ΕΝ ΛΕΥΚΑ
Μ. Χ. ΖΕΜΠΙΛΑ

Πολὺ ἐπαισθητὴ ἦτο ἡ ἔλλειψις εὐπρεποῦς καὶ καθαρίου ξενοδοχείου ἐν Λεύκᾳ, ἣν ἐπλήρωσε κατ' αὐτὰς ὁ δραστήριος καὶ ἐπιχειρηματίας νέος κ. **Μ. Χ. Ζεμπίλας** ἱδρύσας τοιοῦτον ἐν ὡραίᾳ τοποθεσίᾳ μετ' ἐπιπλώσεως καὶ στρωμνῶν καινουργῶν καὶ μαγειρικῆς οἰκογενειακῆς. Οἱ ταξειδιῶται θὰ εὑρίσκωσιν ἐν αὐτῷ ἄνετον διαμονὴν καὶ πρόθυμον ὑπηρεσίαν.

"Κυπριακὸς Φύλαξ"

ΕΘΝΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Όροι συνδρομῆς.

Ἡ συνδρομὴ εἶνε προπληρωτέα ὑποχρεωτική.

Ἐτησία ἐν Κύπρῳ	Σελ.	10
Ἐξάμηνος »	»	5
Ἐτησία ἐν τῷ ἐξωτερικῷ »		12
Ἐξάμηνος »	»	7

Οἱ λαμβάνοντες τὸν «**Κυπριακὸν Φύλακα**» μετὰ τοῦ περιοδικοῦ «**Ζήνων**» θὰ καταβάλλωσι συνδρομὴν προπληρωτέαν ὑποχρεωτικήν.

Ἐτησίαν ἐν Κύπρῳ	Σελ.	14
Ἐξάμηνον »	»	7
Ἐτησίαν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ»		16
Ἐξάμηνον »	»	8

Αἱ τιμαὶ καταχωρήσεων, πλὴν τῶν νενομισμένων, ὁρίζονται δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας.

ΝΟΜΟΘΕΤ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΕΤΑΡΤΗΣ

23)4 Μαΐου.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΑ ΑΡΜΟΣΤΟΥ.

—Ἡμερησία διάταξις.

—Ἀρχιεπισκοπικὸν Νομοσχέδιον.

ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. Καταθέτει τὴν τοῦ κ. Ἀραούζου ἔκθεσιν περὶ τῶν λόγων τῆς παραιτήσεως αὐτοῦ ἀπὸ μέλους τῆς Συντακτικῆς τοῦ Νομοσχεδίου Ἐπιτροπῆς, ἣν παρακαλεῖ ἵνα μὴ ἀναγνωσθῇ ὡς μακροτάτην. Προτείνει τὴν ἐν ἐπιτροπείᾳ συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Ἐπειδὴ κατ' ἀρχὴν ἀποκρούω τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου δηλῶ ἅπαξ καὶ διὰ παντὸς ὅτι δὲν θὰ λάβῳ μέρος εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν αὐτοῦ ἐπιφυλαττόμενος τὰ ἀποκρούω αὐτὸ κατ' ἀρχὴν εἰς τὴν τρίτην αὐτοῦ ἀνάγνωσιν (Ἀποχωροῦσι τῆς αἰθούσης αὐτός τε οἱ Μωαμεθανοὶ βουλευταί.)

Ἀναγινώσκονται τὰ ἄρθρα 1,2,3,4 5 καὶ ψηφίζονται ἀσυζητητεί· εἰς τὸ 6ον ὁ κ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ. Προτείνει ἵνα ἡ λέξις pray ἀντικατασταθῇ διὰ τοῦ request ἢ τοὐλάχιστον εἰς τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον τὸ «αἴτησις» διὰ τοῦ «αἴτησις» εἰς τὸ ἄρθρον 11. ὁ κ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ προτείνει νὰ ἀντικατασταθῶσιν αἱ λέξεις «δεόντως διωρισμένος ἀρχιεπίσκοπος» διὰ τοῦ «Ἐνδεδειγμένος». Μετὰ μικρὰν συζήτησιν αἱ λέξεις αὗται παραλείπονται τελείως. Ψηφίζεται καὶ τὸ ὑπολειπόμενον ἄρθρον 12.

Τὸ προσηρτημένον δελτίον ψηφίζεται ἐπιτροχάδην. Χάριν δὲ συντομίας, μόνον Ἑλληνιστὶ ἀναγιγώσκεται.

ΜΠΑΚΝΙΑ. Προτείνω χάριν συντομίας νὰ μὴ ἀναγνωσθῇ οὐδὲ εἷς τὸ Νομοσχέδιον προσηρτημένος πίναξ ἀλλὰ νὰ ψηφισθῇ ὡς ἔχει καὶ τὰ θεωρηθῇ ἀναγνωσθείς.

Ἡ Ἐπιτροπεία μεταβάλλεται εἰς Συμβούλιον. (Ὁ κ. Ἀραοῦζος εἰσέρχεται μόνος).

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Διεμαρτυρήθην τηλεγραφικῶς εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νομοσχεδίου τούτου κατ' ἀρχὴν καὶ ἐκλεχθεὶς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς αὐτοῦ παρητήθην. Τώρα εἰς τὴν 3ην αὐτοῦ ἀνάγνωσιν ἐνίσταμαι πάλιν κατ' ἀρχὴν διότι ἡ εἰσαγωγὴ αὐτοῦ εἶναι ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως κτύπημα οὐ μόνον κατὰ τῆς Κυπριακῆς ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς καθόλου Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, κτύπημα τοῦ ὁποίου προηγουμένου δὲν ὑπάρχει.

Κύριε πρόεδρε,

Ἀναλομβάνοντες τὴν διακυβέρνησιν τῆς νήσου ταύτης ἀνελάβατε συγχρόνως καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς προκατόχου Κυβερνήσεας τοῦ νὰ σεβασθῆτε τὰς προνομίας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ὡς ἐπράξατε ἐπὶ 30 ἤδη ἔτη συνετῶς. Καὶ εἰς τὸν προηγούμενον ὑμῶν Ἀρμοστὴν προὐτάθη ὑπὸ αἱρετοῦ μέλους παρόμοιον Νομοσχέδιον καὶ ὁ προκάτοχος ὑμῶν ἀπέστειλεν αὐτὸ πρὸς τὴν Ἱερὰν τῆς Κύπρου Σύνοδον καὶ ἐπειδὴ ἡ Ἱερὰ τῆς Κύπρου Σύνοδος ἀπεδοκίμασεν αὐτὸ ἐπεστράφη τοῦτο εἰς τὸν συντάκτην αὐτοῦ

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ. Τὸ Νομοσχέδιον ἦτο ἀκατάλληλον καὶ δι' αὐτὸ ἀπεσύρθη ὑφ' ἡμῶν.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Καὶ πέρυσιν εἰσήχθη εἰς 1ην ἀνάγνωσιν τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἀλλὰ ἡ εἰσαγωγὴ αὕτη ἐγένετο ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ Κυβέρνησις προσεπάθει νὰ κάμῃ πᾶν ἅτι τῆς ἦτο δυνατὸν πρὸς εἰρήνευσιν τοῦ τόπου ἀφοῦ οἱ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας εἶχον χάσει τὸ κῦρος αὐτῶν καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητά των. Εἶναι ἐκπληκτικὸν ὅτι τώρα ὁπότε οἱ κανόνες οὗτοι ἀνέκτησαν τὸ κῦρος αὐτῶν καὶ τὴν ἰσχύν των, προσάγεται ἐκ νέου τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο. Καὶ χάριν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου δὲν ἐλιστάσατε καὶ βίαν νὰ μεταχειρισθῆτε κατὰ τοῦ ἐκλεχθέντος Ἀρχιεπισκόπου ὅπως προσέλθῃ καὶ ζώσῃ μαρτυρίαν ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς αὐτοῦ.

ΣΩΖΟΣ. Τοῦτο εἶναι ψεῦδος !

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Δὲν θὰ ἀπαντήσω εἰς τὴν ἀπότομον διακοπὴν σας, φρονῶ ὅμως ὅτι ἀφοῦ ἐπεδόθησαν κλήσεις, ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ χρῆσις βίας κατὰ τοῦ ἐκλεχθέντος Ἀρχιεπισκόπου ἐὰν οὗτος δὲν ὑπήκουεν εἰς τὴν πρόσκλησιν

ΣΩΖΟΣ Ἐπαναλαμβάνω ὅτι τοῦτο εἶναι ψεῦδος !

ΑΡΜΟΣΤΗΣ. Ἐλπίζω ὅτι τὰ ἔντιμα μέλη θὰ ἀφίσωσι τὸν κ. Ἀραοῦζον νὰ περατώσῃ τὸν λόγον του μὴ διακόπτοντα αὐτόν· ὡς πρὸς τὴν διακοπὴν τοῦ ἐντ. μέλους, δυστυχῶς αὕτη ἦτο ὀλίγου ἀπότομος ἀλλὰ καὶ ἡ κατὰ τῆς Κυβερνήσεως κατηγορία τοῦ κ. Ἀραούζου τελείως ἀνυπόστατος.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον ἔνθα εὑρίσκομην ἔλαβον κλῆσιν ὅπως προσέλθω εἰς τὴν Ἐπιτροπείαν καὶ ἠπειλήθην ὅτι ἐὰν προσηγόμην βιαίως τοῦτ' αὐτὸ καὶ διὰ τὸν ἐκλοχθέντα ἀρχιεπίσκοπον ἐτοποθέτουν ὅτι ἐγένετο ἐν Μυρτου.

ΑΡΜΟΣΤΗΣ. Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς μετέβη εἰς Μύρτου, κατ' ἐντολήν μου, τὴν ὁποίαν εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐξετέλεσε φιλοφρόνως. Πρυότερυσε τὸν Μ. Κυρηνείας ἵνα προσέλθῃ εἰς Λευκωσίαν ὅπως παραστῇ πρὸ τῆς Ἐκλεκτῆς Ἐπιτροπείας τοῦ Νομοσχεδίου. Ἔχω πεποιθησιν εἰς τοὺς λεπτοὺς τρόπους τοῦ κ. Ἀρχιγραμματέως καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐφέρθη πρὸς τὸν Ἁγ. Κυρηνείας μετὰ πάσης φιλοφροσύνης.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Ἐπανερχόμενος εἰς τὸ θέμα μου λέγω ὅτι ἡ ὑποβολὴ τοῦ νομοσχεδίου τούτου εἶναι ἐπέμβασις τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν πράγματα, εἶναι ὑπέρβασις τῶν δικαιωμάτων τῆς κυβερνήσεως καίτοι αὕτη ἐναγωνίως προσπαθεῖ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἐπέμβασίν της ταύτην ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου

Τὸ διάταγμα κ. Πρόεδρε τοῦ 1882 ὁρίζει τὰ δικαιώματα τοῦ Συμβουλίου τούτου εἰς τὴν λῆψιν μέτρων πρὸς τήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως, ἀλλὰ δὲν παρέχει καὶ τὸ δικαίωμα νὰ νομοθετῇ ἐπὶ ζητημάτων καθαρῶς Ἐκκλησιαστικῶν. Ἐὰν διεσαλεύθη ἡ δημοσία τάξις διεσαλεύθη ἐξ ἀδυναμίας αὐτῆς Κυβερνήσεως, ἀδυναμίας μάλιστα ἥτις ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη ἐπιτετηδυμένη. Καὶ ἐὰν τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο θὰ φέρῃ τὴν εἰρηνὴν διατί ζητεῖτε τὴν ψήφισιν δρακοντείου Νόμου κατὰ τῶν συναθροίσεων καὶ διαδηλώσεων τὰς ὁποίας θὰ προκαλέσῃ ἡ ψήφισις αὐτοῦ ; Ἀλλὰ καὶ ἐὰν φέρῃ πράγματι τὴν εἰρήνην δὲν πρέπει νὰ ψηφισθῇ ὁ Νόμος οὗτος διότι καθιεροῖ καθεστὼς ὅπερ θὰ φέρῃ σχίσμα μεταξὺ τῆς Κυπριακῆς καὶ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν καὶ Δογματικὸν ἀκόμη χωρισμὸν μεταξὺ τῶν κατὰ κανόνας καὶ καθεστὼς-ὅπερ δὲν θὰ ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων Οἰκουμενικοῦ καὶ Ἱεροσολύμων Τῷ 1663 σύνοδος ἐκ τῶν 4 Πατριαρχείων ἔδακε διὰ Τόμου τὰ πρωτεῖα εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ τὸ δικαίωμα νὰ λύῃ ἀπολυτως τὰς διαφορὰς καὶ ζητήματα τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. (Ἀναγινώσκει ἐκ τῆς ἐκθέσεώς του σχετικὸν κεφάλαιον.) Ἐκ τῆς Ἱστορίας δὲ φαίνεται ὅτι οἱ Αὐτόνομοι Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι πάντοτε ἐσεβάσθησαν καὶ ὑπήκουσαι εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας ὅταν αὐτὴ ἀπεφαίνετο Συνοδικῶς

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ. Λυπούμεθα πολὺ διότι τὴν σποιδαίαν ταύτην ἔκθεσίν του δὲν κατέθηκεν ἐνώπιον ἡμῶν ὁ κ. Ἀραοῦζος ἐνωρίτερον ὅπως λάβωμεν καιρὸν νὰ τὴν μελετήσωμεν

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Δὲν εἶμαι εἰδικὸς περὶ τὰ θεολογικὰ καὶ διὰ τοῦτο ἐβράδυνα νὰ ἀποτελειώσω αὐτήν. Μόλις πρὸ 4 ἡμερῶν κατώρθωσα νὰ τὴν ἀποπερατώσω καὶ νὰ ἀποστείλω αὐτὴν ταχυδρομικῶς εἰς τὸν Ἔντιμον Ἀρχιγραμματέα. Ἐμελέτησα διὰ νὰ συντάξω αὐτὴν καὶ ὅπου δύναμαι ἔχω καὶ παραπομπὰς τῶν χωρίων τὰ ὁποῖα ἀναφέρω. Ὁ κίνδυνος τῆς ἀποσχίσεως τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν εἶναι τροφὴ τῆς ἀλλ' ἐλπίζω ὅτι ὁ πατριωτισμὸς καὶ ἡ εὐσέβεια θὰ κατισχύσωσιν ἐν τέλει καὶ δὲν θὰ ἐπιτευχθῇ ὁ χωρισμὸς οὗτος τῆς Ἐκκλησίας. Φαίνεται δυστυχῶς ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔχῃ τοὺς λόγους της καὶ ἴσως καὶ ἀνταλλάγματα παρὰ τῶν αἱρετῶν μελῶν διὰ τὰ ἐπισπευδῇ τόσον τὴν ἐιέργειάν της ταύτην διότι δυστυχῶς τὰ ἔντιμα μέλη συνεργαζονται μετ' αὐτῆς. Ἀλλὰ θὰ μοὶ εἴπωσιν τὰ ἔντιμα αἱρετὰ μέλη ὅτι ψηφίζοντα τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὑπερασπίζουσι τὸ Αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν κινδυνεύουσι ποσῶς διότι ἡ Μεγ. Ἐκκλησία φρουρεῖ αὐτὰ καὶ ἂν ἡ Μ. Ἐκκλησία ἤθελε νὰ ὑποταξῃ τὰς λοιπὰς Ἐκκλησίας θὰ ἔπραττε τοῦτο κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους ὁπότε ἦτο πανίσχυρος

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Δὲν εἶπα ὅτι ἦτο ἐπιτετραμμένη ἀρχὴ τῆς Μεγ Ἐκκλησίας νὰ προσπαθῇ νὰ ὑποταξῃ τὰς λοιπὰς ἀλλ' ἁπλῶς ὅτι ὁ νῦν Πατριάρχης Ἰωακεὶμ πράττει οὕτω καὶ διὰ τοῦτο διεμαρτυρήθημεν.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Ὁ νῦν πατριάρχης παρεχώρησεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν τὰ ἐπὶ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς δικαιώματα του χάριν ἐθνικῆς ὠφελείας.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ. Δὲν ἐφθάνεν ὁ χρόνος τοῦ Συμβουλίου διὰ νὰ ἐξιοσοφήσωμεν τὰ κατὰ τὸν Ἰωακείμ.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Τὰ γράμματα τοῦ Ἰωακεὶμ ἀνεγιώσθησαν ἐν τῇ Ἑλλην. Συνοδῳ ὀρθίων καὶ μετὰ σεβασμοῦ ἀκροωμένων τῶν Συνοδικῶν. Δὲν θὰ παρέλθω ἀπαρατήρητον τὸ ἀρ. δ' οὗ τόσον σχετίζεται ἡ ἔγκρισις τῆς Κυβερν. μὲ τὴν Ἀρχιεπισκοπ. ἐκλογήν. Ἐπὶ τουρκοκρατίας ἡ ἔγκρισις ἦτο τυπικὴ καὶ οὐδεμία ἐπέμβασις ἐγένετο εἰς τὴν ἐκλογήν. Πολλάκις ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις ἐγένετο αἴτιος καθαιρέσεων καὶ ἄλλων πιέσεων ἀλλὰ δὲν πρόκειται νὰ συγκριθῇ ἡ παροῦσα Κυβέρνησις μὲ τὴν προκάτοχον. Ἡ πρόσκλησις προσέτι ἀρχιερέων ἄλλοθεν πλὴν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἶναι ἀντικανονική.

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ. Ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει ρητοῦ Συνοδικοῦ κανόνος.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Καὶ ὅμως ὁ Μ. Μελέτιος Πηγᾶς καὶ ὁ Σιναΐου Κωνσταντίνος προσκαλούμενοι, πυραπέμπουν τοὺς Κυπρίους εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ. Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ ἔλθωσι.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Παραπέμπω εἰς Hacket καὶ Φιλιππον Γεωργίου.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ. Παραπέμπω εἰς τὸν 13 κανόνα τῆς ἐν Σαρδικῇ Συνοδου

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Παραπέμπω εἰς τὴν πρὸς Δοσίθεον ἐπιστολὴν τοῦ Φιλοθέου (Κυπριανὸν) Καὶ ὁ Δούκαρις δὲ εὑρεθεὶς ἐν Κύπρῳ καὶ βιασθήτας εἰς ἐκλογὴν ἔγραψεν ἀπολογούμενος εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν καὶ ζητῶν ἐπιεικρωσιν τῶν γενομένων.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ. Ἐὰν ἔγραψεν ἐπιστολήν τινα φιλαφροσύνης τοῦτο δὲν ἀναιρεῖ τὸ γεγονὸς ὅτι ἦλθε καὶ ἐνήργησεν ἐκλογήν.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Ὁ Σιναΐου Κωνστάντιος ἠρνήθη προσκληθεὶς νὰ χειροτονήσῃ τὸν ἐθνομάρτυρα Κυπριανὸν εἶπεν ὅτι μόνος ὁ Οἰκουμενικὸς ἔχει δικαίωμα περὶ τούτου καὶ ὁ Σιναΐου εἶναι καὶ αὐτὸς ἀρχηγὸς Ὀρθοδόξου ἀνεξαρτήτου Ἐκκλησίας (!)

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ. Εἶναι ἀρχηγος Ἐκκλησίας ;

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Μαλιστα καὶ αὐτονόμου.

Θ. ΘΕΟΔΟΤΟΥ. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει Ἐκκλησία Σιναΐου καὶ ὁ ἴδιος ἀρχιεπίσκοπος χειροτονεῖται ἐν Ἱερουσαλήμ.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. (Ἀναγινώσκει τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Σιναΐου.) Εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ Νομοσχεδίου δὲν εἰσχωρῶ διότι ἀποκρούω αὐτὸ κατ' ἀρχὴν ὡς εἶπον. Ἐὰν θέλωμεν τὴν εἰρήνην δὲν θὰ τὴν εὕρωμεν διὰ τοῦ παρόντος μέτρου ἀλλὰ δι' ἀμοιβαίων παραχωρήσεων καὶ ὑπάρχει νομίζω καιρὸς πρὸς τοῦτο καὶ ἐὰν οἱ ἄλλοι διαφωνοῦσιν ἐγὼ θὰ ἀποκρούσω τὸ Νομοσχεδιον τοῦτο.

Θ. ΘΕΟΔΟΤΟΥ. Δὲν θὰ εἰσέλθω εἰς τὸ ὑπομνημα τοῦ ἐντίμου φίλου διότι δὲν τὸ ἐμελέτησα ἀλλὰ θὰ ἀπαντήσω ὅτι τὰ ἐπιχειρηματα του δὲν ἀναιρωροῦνται ὑπὸ τῶν Συνοδικῶν μελῶν διότι ἔναντια ἠκούσθησαν εἰς τὰ ὡς ἄνω τὸ «φοβερὸν καὶ τρομερὸν» τῆς τοτε αὐτοκαλουμένης Ἱερᾶς Συνόδου ἥτις ἀπεκάλεσε ἡμᾶς ἀπατρίδας διότι ἐζητήσαμεν τὴν μεσολαβησιν τῶν ἀδελφῶν ἐκκλησιῶν.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Ἠκολουθησεν ὅμως ἡ Συνοδος τὸ καιρικὸν «Διατάσσεσαι», διαγιωρίζουσα τὸ κῦρος τῆς Μεγαλης Ἐκκλησιας.

Θ. ΘΕΟΔΟΤΟΥ. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὅταν τις συμφέρει ὑπακούουσι καὶ ὅταν δὲν τοὺς συμφέρει δὲν ὑπακούουσι. Τοιαύτη λογικὴ δὲν ἔχει ἀρχὴν παρὰ τοῖς ἀντιπροσώποις τοῦ τοπου. Ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ 10 σχεδὸν ἔτη ἀπέσχε νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν λυσιν τοῦ ζητήματος καὶ τοῦτο ἦτο παράπρωτον τοῦ λαοῦ. Ἡ τελευταία πρόσκλησις τῶν Ἑπτὰ δικαίη ὡς εἶναι ἐλέγχει τὴν Κυβερνήσεως καὶ πρωτοβουλίαν αὐτῆς ἅμα ἡ Κυβέρνησις ἔδειξε σεβασμὸν εἰς τὰ δίκαια τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀποστρεφὴν εἰς ἀεὶ μίξει δυναμένην νὰ παρεξηγηθῇ ἀλλ' ἀποτυχούσης τῆς ἀποστολῆς τῶν 3 Ἐκκλησιῶν ἔπρεπεν ἡ Κιβέρνησις νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὸ πραξικόπημα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ; Ὅταν οἱ δύο ἐπίσκοποι συνεκάλουν τοὺς ἐξάρχους εἶχε δηλωθῇ ὅτι ἐν ἀποτυχίᾳ αὐτῶν οἱ 3 ἔξαρχοι θὰ εἶναι ἀρίστη θεολογικὴ γνώμη διὰ τὴν λύσιν διὰ νομοσχεδίου ὥστε ἐδοθη ἡ συγκατάθεσις τῶν 2 μητροπολιτῶν ἔστω καὶ ἐὰν εἰς μετέγνω τὴν τελευταίαν στιγμήν. Προὔτειναν εἰς τοὺς Συνοδικοὺς νὰ ἐκδώσωσιν ἐγκυκλίους καὶ αὐτοὶ δὲν ἤθελον.

Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει δὲ ὅτι καὶ οἱ 3 Ἐκκλησίαι εἶχον τὸ δικαίωμα τῆς ἐπεμβάσεως ἔπρεπε νὰ ἐνεργήσωσι κατὰ τὰ θέσμια διὰ τῆς διενεργήσεως νέων ἐκλογῶν.

Τὸ νομοσχέδιον στηρίζεται ἐπὶ αὐθεντικῆς γνώμης καὶ οἱ Συνοδικοὶ προσκληθέντες καὶ μὴ προσελθόντες νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ἑαυτοὺς πρέπει νὰ αἰτιῶνται ἀλλὰ ἡ γνώμη των ἦτο προδεδηλωμένη διὰ τῆς ἐγκυκλίου ἣν σήμερον ἡμεῖς νομιμοποιοῦμεν. Ὡς πρὸς τὰ ἀνταλλάγματα περὶ ὧν εἶπεν ὁ κ. Ἀραοῦζος παραδέχομαι ὅτι ἡ Κυβέρ. θὰ ἔχῃ ἀντάλαγμα μεγα τὴν εὐγνωμοσυνην τοῦ λαοῦ διὰ τὴν βοήθειαν ἣν παρέχει πρὸς διαφύλαξιν τῶν δικαιωμάτων του καὶ τῆς κτηματικῆς περιουσίας τῆς Ἐκκλησίας πλὴν τοῦ Δικαιώματος τῆς ἀποκαταστάσεως τῇ δημοσίας ταξεως. Πᾶς λοιπὸν φιλόπατρις θὰ ἐπικροτήσῃ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου ὅπερ δὲν ἀντίκειται καθόλου εἰς τὰ Ἐκκλησ. δικαιώματα.

Τὸ νομοσχέδιον ψηφίζεται τοῦ κ. Ἀραουζου ἐνισταμένου.

Β' ἐργασία τῆς Ἡμ. Διατάξεως εἶναι τὸ Νοομοσχέδιον περὶ λέμβων.

ΣΩΖΟΣ. Ζητεῖ ὅπως ἡ ἄδεια εἰς τοὺς λεμβούχους παρέχηται δωρεάν.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ. Ὑποστηριζει.

ΓΚΟΑΡ Ζητεῖ νὰ ὁρισθῇ τὸ ποσὸν εἰς 41)2 γρ.σια.

Το νομοσχέδιον παραπέμπεται.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΑΓΟΡΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Σῖτος	τὸ κοιλὸν	γρ.	28—32
Κριθὴ	»	»	13½-14
Βρόμη	»	»	11—13
Ὄροβος	»	»	30
Ἄνισον ἢ ὀκὰ		»	6½
Λινόσπορος	»	»	25/40
Κουκκία ξ.	»	»	11/2
Σταφ.μαῦρ.	»	»	21/2
» ξηραστὰ	»	»	1¾
Γεωμηλα	»	παρ.	17—18
Κόμμυα	»	»	35
Ἐλαια ἐντόπ. ἢ λίτρα		γρ	20
» ξενα	»	»	18
Βάμβαξ	»	»	25—26
Μαλλία	»	»	18
Οἶνοι	τὸ γομάρι	»	150
Κυμανδαρία	»	»	220—250
Ρακὴ σούμα 20 β. ὀκ.		»	3

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ

Ὄρυζα δι' Ἀγγλίας	ὀσάκκο	γρ. 215
Ζάκχαρον	»	» 335
Σάπων ἑλλην. ἢ ὀκὰ		» 51/2
Πετρέλαιον ρωτσ. τὸ κιβώτιον		64

(Ὅλα μὲ λίραν Ἀγγλίας γρ. 182)

ΤΥΠΟΙΣ «ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ»
Ε. Κ. ΠΕΤΡΙΔΟΥ ΚΑΙ Σίας